

FŐZSAHEGYI KÖNYVTÁR
744016
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

VIII. évfolyam 6. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2001. június

KÖSZÖNTJÜK OLVASÓINKAT A HARMADIK ÉVEZREDBEN!

A Magyar Szabadság Napja

„Föl, nemzetem, föl! jussanak eszedbe
Világhódító őseid.

Egy ezredév néz ránk ítélő szemmel
Attilától egész Rákócziig.”

Petőfi szavait idéztem. Idézhetném sok más hősi lángelme, magyar tudós, író, költő, katona és polgár, szavait. Mind, mind csak arról szólna: „Légy híve rendületlenül hazádnak, óh magyar!” S miért ez emelkedett szavak? Miért e pátoasz?

Elmondom hát.

A Magyar Országgyűlés soha nem látott egységben 254 igen szavazattal döntött, hogy az ország szabadsága visszaszerzésének jelentőségéről és a magyar szabadság napjáról szóló koalíciós előterjesztés alapján ezen túl minden év június utolsó napját a **Magyar Szabadság Napjává**, június 19-ét pedig – az utolsó idegen megszálló katona Magyarországról történő eltávozása napjának emlékére – **Nemzeti Emléknappá** nyilvánítja. Igaz, ezek az ünnepek még nem piros betűsek a naptárban. De hiszem és tudom, hogy piros betűsek lesznek a szívekben.

Az idegen megszállás, a kommunista rend nem tűrte a hazaszeretet fogalmát. „világ proletárjai egyesüljtek”-harsogták, „a múltat végkép eltörölni” énekeltek teli torokkal! S bizony vérzett a magyar szív. Akik március 15-én Budapesten a Petőfi szobor környékére látogattak, láthaták a rendőrautókat, rohamkocsikat. Félték az elnyomók! Hogy újra fölkel a nép, mint '56-ban tette. Kezükben volt a hatalom, s mégis rendőrautókkal védték!

Voltak, akik szívükben őrizték történelmünk legszebb napjait. S most a magyar parlament kihirdette, hogy e napon ezer éves múltunk, ezer éves történelmünk sok-sok százezer hőseire emlékezzünk. Emlékezzünk a tatárjárásakor elpusztult fél országnyi magyarra! Emlékezzünk Hunyadi törökverő vitézeire, emlékezzünk, az egi hősekre! Mohács alatt a vérző országra! Emlékezzünk Rákóczi kurucaira, Esze Tamás talpasaira! Emlékezzünk '48-ra. Emlékezzünk az első és második világháború hős katonáira, az elhurcoltakra, meggyalázottakra! Emlékezzünk '56-ra! Hősök voltak ők, kik vérüket ontották a magyar szabadságért, szent hazánkért.

Véssük szívünkbe újra és újra Vörösmarty szavait:

„Szabadság! Itten hordozák
Véres zászlódat,
S elhulltanak legjobbjaink
A hosszú harc alatt.
És annyi balszerencse közt,
Oly sok viszály után,
Mégfogyva bár, de törve nem,
Él nemzet e hazán.”

Császár Ferenc

Kép: Lotz Károly: Magyarország dicsőítése

Önnék joga van tudni...

Ebben a hónapban egy hetet késne az újságunk megjelenése, ha bevárnánk a testületi ülés döntéseit. Ugyanis a képviselőtestületi ülés mindig a hónap utolsó csütörtökén van, és ez ebben a hónapban épp a naptár utolsó napja. Ezért úgy döntöttünk, hogy a következő számunkban majd két ülés eseményeiről írunk tájékoztatást.

Van azért közérdekű érdeklődésre számot tartó hírnünk!

Elterjedt a városban egy teljesen képtelen és igaztalan hír: amelynek már több változata is van. De az álhír lényege: hogy a város vezetése megállapodott egy szomszédos településsel, hogy jó pénzért befogad Gyomaendrőd, és a két településből elsősorban az endrői részre betelepídhettek nagy számú, - mint egy 50-ról szól a krónika- és nagy lélekszámú cigánycsalád. Kedves olvasóink a hír **NEM IGAZ!** Képtelen, rossz indulatú aknamunkát indított el valaki, vagy valakik, amelynek a célját csak sejteni lehet.

A másik közérdekű hír, hogy május 21-én megtartotta éves közgyűlését a város Önkéntes Tűzoltó Testülete. A közgyűlésen a tagokon kívül meghívott vendég volt: a város polgármestere, a megyei Katasztrófavédelmi Felügyelőjének igazgatója, és a Szarvasi Tűzoltóság képviselője. Dr. Dávid Imre polgármester, és Dr. Gáti Zoltán a megyei katasztrófavédelmi igazgató jelen volt a közgyűlésen. Májusban minden közgyűlés elsősorban arról szól, hogy az előző évről számadást ad a vezetés, és az ellenőrző bizottság. Így volt ez ezen az ülésen is. Farkasinszki Sándor nagyon részletes beszámolót ismertetett az elmúlt év munkájáról. Ezt teljes terjedelmében nem tudjuk közölni, de a lényeg, hogy az egyesület az igen nehéz anyagi körülményei ellenére becsülettel helyt áll, és végzte a munkáját, ha kellett.

A közhasznúsági jelentést az alábbi tartalommal fogadta el a közgyűlés:

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

A Gyomaendrői Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2000.-évi munkájáról
I. SZÁMVITELI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÓ

	1998 év fe. Ft	1999 év fe. Ft	2000/ év fe Ft	Index %
nyitó pénzkészlet	621	185	944	510,2%
Bevételek				
1. Önkormányzati támogatás	2.979	1.638	874	53,35
2. Pályázat útján nyert pénzügyi összeg	325	700	750	10,7
3. Sponzori támogatás	10	643	553	86
4. Munkaügyi Központ közhasznú tám.	-	408	820	201,1
5. Belvizi elhárítási munkák	8	496	--	
6. Egyéb bev. (Apeh 1% anyag ért., kamat bev. tagdíj)			997	
Bevételek összesen:	3,322	3,885	3,994	102,8%
Kiadások				
1. Személyi jellegű/bér és járuléklai adó és járuléklai tartozás	216	600	1,483	- 224,7
önellenőrzési pótlék			107	
2. Tűzoltó autók üzemelt. kapcs.	497	464	440	94,8
3. Fenntartási kiadások	450	364	255	70
4. Védőfelszerelés vásárlása	329	-	50	
5. Tanfolyammal kapcsolatos költs.	381	-	-	
6. Egyéb kiadások	422	-	76	
7. Fejlesztési célú kiad.	1,463	1.008	275	27
Kiadások összesen	3.758	3.126	3.405	108,9%
Záró pénzkészlet	185	944	1.533	162,3%

A fejlesztési célú kiadásokban szereplő 275 ezer forintból 2 db mobil rádiót, és egy telefont vásárolt az egyesület. Az Ellenőrző bizottság nagy gondot fordított az Apeh megállapodás teljesítésére, ami rendszerben meg is történt. Ennek a kötelezettségnek a forrását részben a meglévő eszközök, és anyagkészlet igen jó üzleti kondícióval történő eladásával sikerült biztosítani. A záró pénzkészletből kötött felhasználású 750 ezer forint pályázati pénz, aminek felhasználása 2001 májusáig meg is történt

II. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS: 2000 ÉVBEN NEM VOLT.

III. VAGYON FELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS SZÁMADÁS

Mint ahogy azt az előző fejezet számaiból hallani lehetett, illetve látni lehet, a számok egyértelműen bizonyítják, hogy az egyesület vezetése mind pénzügyi, mind az anyagi javaival a tőle elvárható gondossággal gazdálkodott.

Sajnálatos, hogy megtorpant a fejlesztési lehetőség. A megkezdett beruházás anyagi okokból nem került befejezésre. De a befejezetlen beruházás állaga nem került veszélybe, munkálatai áthúzódnak a következő időszakra. A fejlesztésre fordított összeg az összes kiadásból belül rendkívül alacsony, 8 %. Ez az arány az előző évben 32,2% volt, ami elfogadható éves mérték lenne.

Az egyesület eszköz leltárának teljes körű feldolgozása még nem fejeződött be, ez az Ellenőrző Bizottság áthúzódó feladata 2001 évre.

IV. CÉL SZERINT JUTTATÁSOK

Egyesületünk sikeresen pályázott a Belügyminisztérium egyik pályázatán, 750 ezer forintot nyertünk

V. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVETŐL ÁLLAMI PÉNZALAPBÓL HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, KISEBBSEGI ÖNKORMÁNYZATTÓL KAPOTT TÁMOGATÁS:

A helyi önkormányzattól kapott támogatás végösszege: 874 ezer forint volt.

Ez az összeg évről-évre csökkenő tendenciát mutat. Vissza tekintve az előző évek azonos tartalmú számaira:

1997: 5,4 millió Ft
1998: 3,- ,,
1999: 1,6 ,,
2000: 0,9 ,, (16,6 %-a az 1997 évinek)

Sajnos a fenti nagy arányú csökkenést nem lehetett maradéktalanul pótolni sponzori és pályázati támogatással. Ez a sajnálatos tény az egyesület gazdálkodását nagyon megneghezíti, fejlesztését ellehetetleníti. Elmaradt még egy jelentős és tervezett bevételi forrás is, amelyre joggal számított az egyesület. Mint ismeretes a 2000. év folyamán is nagy arányú volt a belvizi védekezési munka. Ezt a munkát nem a város, hanem a központi költségvetés finanszírozza az önkormányzatokon keresztül.

Sajnos egyesületünk nem kapott a helyi önkormányzattól egyetlen egy megbízást sem, annak ellenére, hogy eszközökkel felkészültünk a munka végzésére. Tudniillik, még 99 decemberében vásároltunk két nagy teljesítményű Honda típusú szivattyút. A sponzori támogatás 553 ezer forint volt, amiért köszönet illeti a helyi vállalkozásokat.

VI. AZ EGYESÜLET VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTEKE, ILLETVE ÖSSZEJE

A vezető tisztségviselők önkéntesen, a város lakosságának tűzvédelmi biztonságának megteremtésén dolgoznak.

Munkájukért sem pénzbeni, sem természetbeni juttatásban nem részesülnek.

VII. KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGRŐL RÖVID TARTALMI BESZÁMOLÓ

A Gyomaendrői Önkéntes Tűzoltó Egyesület kiemelten közhasznú szervezet, ami azt is jelenti, hogy TÁRSADALMI KÖZÖS SZÜKSÉGLETEK KIELÉGÍTÉSE céljából jött létre.

Olyan közhasznú feladatot lát el, amelyről törvény felhatalmazás alapján más jogszabály rendelkezés szerint, valamely állami szervnek vagy a helyi önkormányzatnak kell gondoskodnia. Tevékenységéről a gazdálkodásának legfontosabb adatairól a nyilvánosságnak is kötelesek beszámolni a helyi sajtó útján.

Az elmúlt 2000.-dik évben a Gyomaendrői Önkéntes Tűzoltó Egyesület: **18 esetben vonult ki tűzesethez**

1 esetben műszaki mentéshez
1 esetben vízi katasztrófa miatt
3 esetben rendezvény biztosítás (tábornőtűz, sportnap, stb.)
3 esetben a Szarvasi Tűzoltósággal közös gyakorlat
Iskolák tűzvédelmi oktatása, és játékos gyakorlata, battonyai tűzoltó versenyen, és a megyei gyakorlaton való részvétel.

Taglétszám: 39 fő, akikből 28 fő aktívan részt vesz az egyesület műszaki, vagy adminisztratív munkájában, és 18-20 fő, akik kiképzett tűzoltók. Ez az a létszám, akik riaszthatók tűz, vagy más katasztrófa esetén.

Az elnöki beszámolóban részletezett gondokat meg kell oldanunk!

Az Ellenőrző Bizottság javasolja, hogy a Vezetőség kezdeményezze a szakmai és személyi kapcsolat felvételét a Szarvasi Tűzoltósággal, a korábbi jó együttműködés mintájára.

Egyesületünk mind személyi, mind az anyagi és eszköz ellátottság, felkészültség vonatkozásban olyan fizikai és immateriális értékekkel rendelkezik, amit részben elődeink hoztak létre azért, hogy a város és lakosainak tűz elleni biztonságát szolgálják.

Ez a számokban ki nem fejezhető érték most éppen ránk van bízva, és a mi kötelességünk, hogy ezt megőrizzük, fejlesszük, és az utánunk jövőkének tiszteleggel átadjuk.

Tisztelt Közgyűlés, az Ellenőrzőbizottság a Közhasznúsági Jelentést a Törvény által előírt tartalommal készítette el.

A jelentést az EB külön megvitatta, és annak alapján a Közgyűlésnek ELFOGADÁSRA javasolja, 5/2001.EB (V.15) Határozata alapján.

Gyomaendrőd, 2001. május 15.

Mraucsik Lajos
EB tag sk.

Császárné Gyuricza Éva
EB elnök sk.

Hanyecz László
EB tag sk.

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

MEGHÍVÓ - Az Endrődiek Baráti Köre, és a Városunk Nagyjaiért Alapítvány tisztelettel hívja és várja tagjait, szimpatiánsait a június 17-én tartandó gyomaendrői ünnepségre. Ekkor kerül felavatásra Timár Máté bronzszobra.

Az ünnepségen résztvevők a Szent Imre templom 10 órakor kezdődő szent miséjén és az azt követő úrnapi körmeneten is már részt vehetnek. A **szoboravatási ünnepség a Ligetben**, a Rózsahegyi Általános Iskola előtt kezdődik, fél 12 órakor. Az ünnepség szónokai: Latorcai János, a baráti kör elnöke, országgyűlési képviselő, Várhegyi Attila a Nemzeti és Kulturális Örökség Minisztériumának államtitkára. Az íróról megemlékezik: Dr. Szilágyi Ferenc író és Vaszkó Tamás a Szeghalmi Péter András Gimnázium igazgatója. Közreműködik szavalattal: Kiszely Zoltán színművész és énekkel a Zenebarátok Kórusa. Az ünnepséget a Domszögi étteremben közös ebéddel fejezzük be.

Várjuk és hívjuk az itthon élőket, és az elszármazottakat. Az ebédre való jelentkezés határideje: június 12. Jelentkezni lehet telefonon: Fülöp Imréné 06-66 284-435, Gyuricza Éva 386-323, vagy 5502 Gyomaendrőd Damjanich u 15 címre küldött írással.

Május 14.-én a Gyomaendrői Roma Közösségi Ház ismét jelentős eseménynek adott otthont. Egy alapítvány képviselői 12 db nagy teljesítményű számítógépet hoztak, a „Roma Közösségfejlesztő program” keretében. Elsőként a Roma Közösségfejlesztő Egyesület Országos elnöke Farkas Antal köszöntö meg az adományt, melyet 6 régióba fognak szétosztani. Az adomány lehetővé teszi, hogy számítógépes hálózaton keresztül a romaközösségek és más civilszervezetek is tartsák a kapcsolatot, sőt lassan nemzetközi kitekintésre is sor kerülhet az Internet segítségével. Az információ hatalom, de nagyon fontos, hogy azt időben lehessen megkapni és tovább adni. Dógi János az egyesület alelnöke elmondta, hogy Békés megyében a számítógépek Mezőberénybe és Sarkadra kerülnek. A régiók képviselői ismertették az eddigi eredményeiket és a további elképzeléseiket. Van ahol már jól működik a „Teleház”, mint Ozdon. Baranya, Hajdú és Zala megyében is már a jól működő számítógép hálózat kerül most további bővítésre.

Rózsahegyi napok - Ebben az évben is nagy sikerrel zajlott le a két napos rendezvénysorozat, amelyet a Rózsahegyi Kálmán Általános Iskola és Kollégium a sok éves hagyományoknak megfelelően tartott május 3-4-én. A rendhagyó tanítási órákat követően került sor az iskola ünnepségére, a versenyek győztesének díjazására. Először került sor az iskola által alapított Rózsahegyi díj átadására, amelyet Varjú József igazgató helyettes, és Kovásznai Ferencné iskola titkár kapott. Elismerő díjat kapott még Vaszkán Gábor tornatanár is.

A Szent Imre díj is átadásra került. Ezt a kitüntető díjat az 1949-ben végzett öreg diákok, régi iskolájuk, a Szent Imre Polgári Iskola emlékére két évvel ezelőtt, - ötven éves találkozásuk alkalmából, - hozták létre, Hunya Zoltán öreg diák, numizmatikus elgondolása alapján. Az öreg diákok erkölcsi és anyagi döntésének megfelelően évente a „Rózsahegyi Napok” keretében az iskola egy diákja, az arra legérdemesebb, kapja a Szent Imrét ábrázoló ezüstérmét, emlékplakettet és a vele járó pénzjutalmat. A díjazott diák kiválasztásáról mindenkor a nevelőtestület dönt. Ebben az évben **Farkasinszki Fanni 7. osztályos** tanuló, az elmúlt évben pedig **Kelemen Erika 7. osztályos** tanuló kapta a kitüntető díjat és elismerést.

Fülöp Imréné, az alapító öreg diákok egyike

Szállás keresés!

A Körös-völgye Euró Régió Településeinek Szövetsége **2001 július 20-21-22-én Szarvason Európa Napot** rendez, melynek keretében sor kerül a **IV. Nemzeti Lovas Fesztiválra**.

A rendezvényre igen nagy érdeklődés várható, így a rendelkezésre álló szállodai kapacitás kevés lesz. Akinek Gyomaendrődön, kiadó szobája van akár a lakásában, akár az üdülőjében, az jelentkezzen a **Szarvasi Pegazus Utazási Irodánál** levélben, vagy telefonon a részletek megbeszélésére. Cím: 5540 Szarvas, Szabadság u 6-10, T: 66-312-860, vagy 06 30 2421-601

Emlékezzünk!

1920. június 4-én a Versailles melletti Nagy Trianon palotában megkötött békeszerződés feltételei leírhatatlan elkeseredést váltottak ki a magyar nép fiából. A török hódoltság óta ilyen csapás nem érte hazánkat. Az ezer éve tökéletes földrajzi és gazdasági egységet képező történelmi Magyarországot feldarabolták, területünk kétharmada, lakosságunk több mint fele került átcsatolásra a körülöttünk keletkezett utódállamokhoz. De mindennél fájdalmasabb volt az a rombolás, amit Trianon okozott a magyar lelkekben. Emlékezzünk, s ne felejtünk!

Kollégiumi Napok

A Bethlen Gábor Mezőgazdasági és Ipari Szakképzési Középiskola május 8-án tartotta év végi, immár hagyományossá váló kollégiumi vetélkedőjét. Mind a szellemi, mind a gyakorlati vetélkedő nagy érdeklődés, illetve részvétel mellett folyt. Az iskola nevelői is megkülönböztetett figyelemmel kísérték, hiszen ez egyben az egész évi munkának a felmérése is volt, lemérhetővé vált a kötelező tanterven felüli munka eredménye is.

A kollégisták a szellemi és gyakorlati és sportvetélkedőt csoportokban vívták. A csoportok jól hangzó fedő neveket, vagy csak számokat választottak maguknak. A szellemi vetélkedő az „Észkaszinó”-ban, történelem, irodalom, és földrajz témákban folyt. A csoportok által elérhető maximális pontszám: 80 pont volt. A 6. sz. csoport érte el a maximális pontszámot, így ők kapták a „Széchenyi díjat”, vezetőjük **Borbély Andrea** volt. A II. helyezést az 5. sz. csoport érte el 76 pontos teljesítménnyel, vezetőjük: **Mészáros Irma** volt. A III. helyezést 73 ponttal a 3-as csoport lett, amelyet **György Károly** vezetett.

A rajz verseny győztese **Magyar huszár jelige**, Molnár Sándor vezette csapat, II. helyezést **Lukács Sziló jeligével** Vámos Eszter csapata, és III. díjat **Attila kardja jeligéjű** csapat nyerte, melynek vezetője: **Strausz Erzsike** volt.

Egyetemi kategória: I. **Kecsöke jelige**, Gálfi Zsuzsa csapata, II. **Kígyófej jelige**, Tarsoly Krisztián csapata, és III. **Elefánt jelige**, Lévai Beatrix csapata.

Hidegtál készítésben az I. díjas **Bartha Krisztián** vezette csapat, II. **Borok Adrienn** csapata, és III: **Surányi Szilvia** csapat lett.

A sport verseny győztesei: I. **Gromán Zsolt** csapata, II. **Rác Róbert** csapata, III: **Gajda Péter** csapata.

A szerkesztőség szívből gratulál a nevelői karnak, valamint a résztvevő diákoknak.

Vaszkó András

A Bethlen Szakiskola tanulóinak verseny eredményei

A szakiskola tanulói az idei versenyeken is tovább öregbítették az iskola és városunk hírnevét.

A Mezőgazdasági Technikus Tanulók Országos Szakmai Tanulmányi versenyén **Kiss Jenő 9. helyezést** ért el, ezzel Gödöllőre felvételt nyert. A Guba Sándor Emlékversenyen **Mándoki László 3. helyezést**, **Nagy László 6. helyezést** és innovációs nagydíjat nyert.

Az Országos Juhászverseny egyéni győztese **Moller Gyula** lett, aki elnyerte az „Aranybojtár” címet is. Csapatversenyben a 2. és 3. helyen végeztek az iskola diákjai. A csapat tagjai voltak: **Moller Gyula, Kiss Jenő, Oláh Zoltán, Gurin László, Jeni János, és Hartmann Árpád.**

Gratulálunk, szép volt lányok és fiúk !

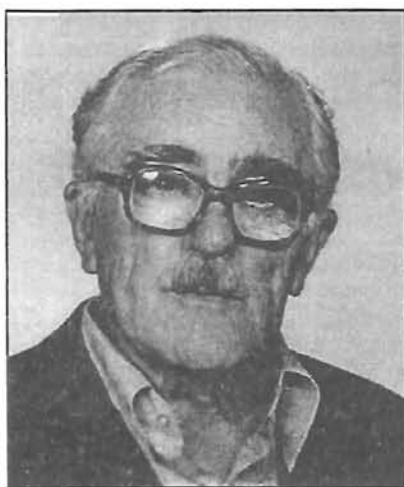
A Vöröskereszt **2001. június 5-én és 13-án** délelőtt 8-12 óráig **VÁROSI VÉRADÁST SZERVEZ**. Minden véradót szeretettel várnak a **Katona József Művelődési Házban, Gyomán.**

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkesillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,
új kenyér íze, lepergő könnyű sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Tímár Máté

Dr. Borsi (Hanyecz) Vince

Endrőd utolsó főjegyzője

Endrődön született 1905-ben. Módos parasztszülők gyermeke volt. **Apja, Hanyecz Vince gazdálkodó, anyja, Kovács Eszter.** Szorgalmas, haladó gondolkodású emberek, akik négy gyermekük (Frigyes, Mária Magdolna, Sándor, és Vince) anyagi helyzetét, boldogulását, becsületet, szorgalmas munkával kívánták biztosítani.

Lányuk, Magdolna, kinek férje Dr. Tóth István, merész álmokat dédelgetett, az országgyűlési választáson indult. Jó nevű ügyvédként Budapesten praktizált. Jelentős szerepet játszott abban, hogy Rózsahegyi Kálmán lett a község díszpolgára 1926-ban.

Frigyes gazdálkodóként tevékenykedett, a II. Világháborúban a szolnoki híd bombázásakor lábait vesztette, hadirokkantként élte élete jelentős részét.

Sándor is gazdálkodó volt.

Vince, elemi iskoláit szülőhelyén végezte. A kiváló tanulót a nyolc osztályos Rudolf Főgimnáziumba írták Békéscsabán. A sikeres érettségi után a szegedi egyetem jogi és államtudományi karára került, melyet 1933-ban sikeresen befejezett és doktorátusa is sikeres volt. Még ez évben Endrőd község képviselő testülete közgyűlésén, három pályázó közül, egyhangúlag segédjegyzőnek választotta.

1934-ben kötött házasságot az Erdélyből menekült Gemenei Finta Albert főjegyző lányával, Jolán tanítónővel.

Vincének a munkájához tartozott az anyakönyvvezetés (születés, házasság, halálozás). Baráti köre a község értelmiségi köréből került ki, vidám kedvű, kellemes, társaságbeli ember volt. Munkáját példásan végezte.

Házasságukból két gyermek született. (Péter 1937 és Vince 1938-ban)

1944. október 6. csaknem végzetes eseményt hozott. Dr. Borsi családjánál. A gyomai műút melletti lakás udvarán éri a veszély. A németek egy orosz benzinkocsit kilőnek a ház előtt. A ház porig ég. A család a kert lábában lévő bunkerbe menekül. Minden porig ég, de személyi sérülés nem történt. A bevonuló oroszok a közigazgatást újjászervezték. A szakmai irányítást Dr. Borsi Vincére bízták. Főjegyzőként működött. E rendkívül nehéz években az ő hozzáértő és áldozatos munkája biztosította a község nyugodt vezetését. Az egyetlen nem egyházi iskolának Csejtpusztán, - ahol tanítottam - ő volt az iskolaszék elnöke. Minden jogos és szükséges kérést teljesített, szívén viselte a tanyai gyermekek eredményes tanulását.

Mindenkivel megtalálta a helyes és célravezető hangot. Mégis 1949-ben (származása miatt!) áthelyezték Gerendásra főjegyzőnek. A „tanácsok” megalakulásakor elvesztette állását. 1950-tól az Orosházi Járási Tanácshoz került technikusnak. 1951-ben elbocsátották. 46 évesen nyugdíjazták! A megalakuló apparátusban nem volt szükség szakemberre. Egy évnél is tovább teljes létbizonytalanságban, alkalmi munkákból tartotta el családját.

1952. novemberében sikerült elhelyezkednie az Orosházi Városi Korháznál. Ahol 18 évig dolgozott főkönyvelői, majd gazdaságvezető helyettesi munkakörben oroszlánrésze volt az 1967-ben átadott új kórház berendezésében, amiért miniszteri dicséretben részesítette Dr. Szabó Zoltán miniszter.

1970-ben, 65 éves korában ment végleg nyugdíjba. Egész életének jellemező vonása, - annak ellenére, hogy munkája nehéz és sokféle volt, - mindenkor megtalálta a megoldást, mely megnyugtatta lelkiismeretét, de nyugalmat jelentett az érdekelt feleknek is.

Íme önvallomása:

„Minden ügynél népem (az endrődiek) iránti legnagyobb szeretet vezetett. Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy tőlem egyetlen ember sem ment el úgy, hogy lelke háborodott, vagy azért, hogy ügyét el nem intéztem, vagy tanácsot nem adtam, vagy ha már segíteni nem tudtam, de vigasztaló szót megnyugtatósára nem kapott volna.”

Legsúlyosabb sebe az elsőszülött fia halála volt.

Hosszú, békés öregkorát 2001 januárjában fejezte be. Visszatért szülőföldjére, hogy szülei sírjában legyen örök nyugalma, ahová élete párját igaz hűséggel hazavárja, mert így lesz igaz „holtomiglan, holtodiglan, örökké!”

Nem volt különös, csak egyszerű, tiszta és becsületos igaz magyar ember.

Áldassék a neve!

Márton Gábor

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek, háztartási kisgépek
Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

KERESZTÉNYDEMOKRATA KÜLDÖTT VOLTAM a FIDESZ Kongresszusán

Május 5-6-án Szeged, a Tisza-parti fények városa adott otthont e jelentős eseménynek.

„**A jövő elkezdődött**” hirdette, a kongresszus nagy plakátja. A legnagyobb kormányzó párt legrangosabb összejevetelére 700 küldöttest, és mintegy 1300 meghívott vendéget vártak a Szegedi Sportcsarnokba. Ezen a kongresszuson talán a legfontosabb esemény a tisztújítás volt, amelynek keretében az eddigi elnök **Kövér László** átadta a stafétabotot **Pokorni Zoltánnak**, aki megválasztása után hangsúlyozta, hogy úgy, mint eddig a FIDESZ első embere továbbra is **Orbán Viktor**, és semmi más nem változik, csak az elnök személye lett más.

Hangsúlyozta továbbá, hogy **Kövér László** elnöksége alatt stabilizálódott a párt, a Fidesz bebizonyította, hogy képes a kormányzásra, és meghirdetett programjának megvalósítására. Igazi csapatszellem uralkodik a pártban, amelynek eredménye, hogy 14 év alatt a kis mozgalmából megbízható politikai erővé vált.

Kövér László még elnöki beszédében hangsúlyozta, hogy a párt 2 oldalú kapcsolatai erősödtek, javult a kormány munkájának megítélése, és abban a helyzetben van a Fidesz, hogy nem kell elhazudni a valóságot. A választók ha nemcsak a szívükre, hanem az eszükre is hallgatnak, akkor azokra szavaznak, akik az igazság oldalán állnak. Véleménye szerint a Fidesz elnöki pozíció elveszítette minden misztikumát, **az elnök első az egyenlők között. Az elnök szolgálatot vállaló ember.** A résztvevők véget nem érő tapsal köszönték meg Kövér László elnöki ténykedését

Orbán Viktor miniszterelnök elmondta, hogy 3 nehéz év van a kormány mögött, amely idő alatt legalább 6 év munkáját végezték el. A „váltóállítást nehéz éveit” voltak ezek. Beszédében 3 gondolatot fejtett ki részletesen:

- Magyar ember választással kapcsolatos gondolkodásáról: szerinte az emberek nem politikai pártokban válogatnak, hanem abban, hogy melyik az az irányzat, oldal, amelyik gondolkodásmódja, életszemlélete neki is, mint választónak megfelel. **A család, a tudás, a munka a rend, a nemzeti összefogás, amire a Fidesz a jövőt alapozza.**

- Miért fontos, hogy a jó oldalon álljunk?
- A harmadik gondolat az országépítés, a nemzeti összefogásról szólt. A társadalom egyesítése, a nemzet összefogása nem megy parancsszóra. Hosszas, türelmet igénylő munka. Hangsúlyozta a 15 millió magyarságban való gondolkodást. Az elmúlt érában, Magyarországon népszerűségben fogyatkozott, kishitűségben nőtt.

De az önmegújulás elkezdődött! A rendszerváltozás utolsó nagy kérdésének tartja, hogy milyen lesz a magyar polgár, vagy egyszerűen csak: milyen lesz a magyar ember. Ennek a kérdésnek egy nagyon fontos összetevőjéről is szólt: az önvizsgálat fontosságáról, és a lelkiismeretről.

Elmondta, hogy az európai ember számára a kereszténység közvetítette és egészítette ki a tízparancsolattal és a krisztusi szeretet szabállyal („szeresd felebarátodat mint tenmagadat”) és az előbbiből folyó cselekvési szabállyal az ember morális mércéjét. („amit nem akarsz, hogy neked cselekedjenek, te se cselekedd másnak”)

Felszólalt még az osztrák kancellár, a délvidéken élő magyarok több képviselője a Fidelitás elnöke és végül, de nem utolsó sorban a Magyar Kereszténydemokrata szövetség nevében **Harrach Péter** miniszter úr. Beszédében hangsúlyozta, hogy a FIDESZ Magyar Polgári Párt a polgári összefogás centruma. Az eredményes kormányzati és nemzeti érdekérvényesítés, a jó együttműködésünkből is fakad, aminek alapja: a kereszténydemokrácia alapelvein nyugszik. Ezek: az emberi személy méltóság tisztelete, a szolidaritás, a szubszidiaritás, a közös szolgálat, és a társadalmi igazságosság. **Az Magyar Kereszténydemokrata Szövetség a magyar kereszténydemokrácia letéteményese.** A napokban aláírt megállapodás a Fidesz és MKDSZ között tovább növeli a kereszténydemokrácia népszerűségét, ami mindnyájunk érdeke. Közös célunk, hogy 2002-ben folytatódjék, amit elkezdtünk 98-ban.

A Kongresszuson módosították az alapító okiratot, kinyilvánították, hogy a Fidesz az európai Néppártok tömörüléséhez tartozik, és az elnökség tagjait (8 + 2 fő) is újra választották.

Szétosztásra került a „Jövő elkezdődött” című vitairat és a „Történelem Főutcáján” című programtézis, mint kongresszusi munkaanyag, de tekinthető a Fidesz Magyar Polgári Párt programjának is.

Én, aki részt vehettem a kongresszuson, azal a jó érzéssel jöttem haza, hogy ezen az összejevetelen a nyíltság, az empátia, a kommunikációs készség a hit, a hűség és a bizalom volt a jellemző, és nagyon jó alkalom volt a további személyi kapcsolatok kialakítására és elmélyítésére. A jövő valóban elkezdődött!

Császárné Gyuricza Éva
MKDSZ Békés megyei elnöke

Pünkösdi ének

Szentlélek Isten, szállj reánk,
Elmét derítő tiszta láng,
Öntsd lelkeinkbe, melyeket
Megszenteltél, kegyelmedet.

Kit Isten, mint vigasztalót
Nekünk ajándokul adott,
Minden javak bő kútfeje,
Lelkünk világa s élete.

Te hét ajándok Istene,
Az Úr hatalmas jobbkeze,
Te, kit nekünk ígért Atya,
Nyelvünk kenetdús szózata.

Érzékeinkre fényt deríts,
Kebelt erényre fölhevíts,
Testünk erőtlenségeit
Védjék magas kegyelmeid.

Kísértetekben el ne hagyj,
Szívünkbe békességet adj,
Légy utainkban fővezér,
Ne érje népedet veszély.

Ó adjad ismernünk Atyát,
És megszülette szent Fiát,
S téged, ki tőlük származol,
Valljon, mi ég- s földön honol.

Legyen dicsőség, ó Atyánk,
Neked, s kitől megváltatánk,
Fiadnak, a Vigasztalót
Áldván veled, mint egy valót.

(SzVU 102:
Kisdi: Cantus Catholici 1651,
- Fojtényi Kászón)

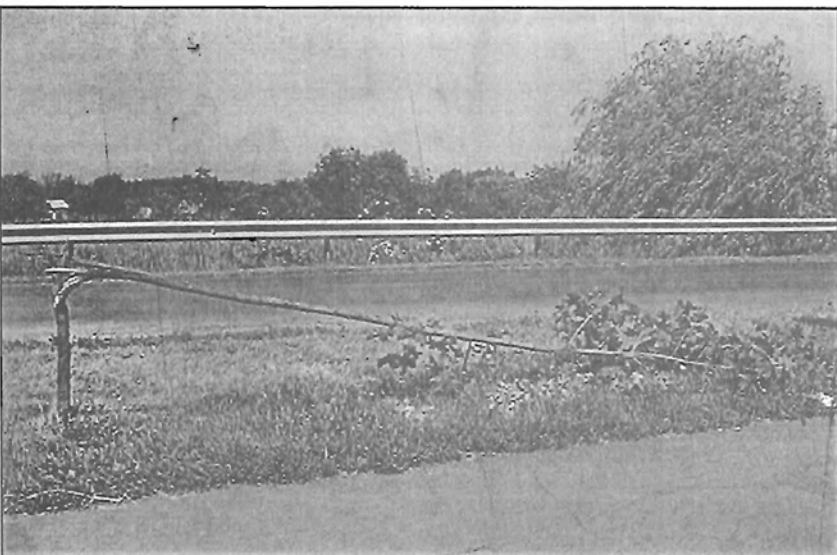
Fiatalon ragadta el a halál, gyilkos kéz törte derékba zsenge életét

„Mert a halált nem Isten alkotta, ő nem leli örömét az élők pusztulásában.

Hisz mindent azért teremtett, hogy legyen, és a világ teremtményei az üdvösségre szolgáljanak.”

Bölcs 1, 13-14

A Fő út mellett, a lakótelep térségében található ez a szomorú látvány. Miért? Kinek jobb így? Ki a felelős?

Katolikus oldal

JÚNIUS HÓNAP ÜNNEPEI

1. péntek: Szent Jusztinusz vértanú
 3. vasárnap: Pünkösðvasárnap
 4. hétfő: Pünkösðhétfő
 5. kedd: Szent Bonifác püspök, vértanú
 6. szerda: Szent Norbert püspök
 8. péntek: Prágai Szent Agnes
 9. szombat: Szent Efrém diakókus, egyháztanító
 10. vasárnap: Szentháromság vasárnapja
 11. hétfő: Szent Barnabás apostol
 13. szerda: Páduai Szent Antal áldozópap, egyháztanító
 15. péntek: Árpád-házi Boldog Jolán szerzetesnő
 17. vasárnap: ÚRNAP
 19. kedd: Szent Romuald apát
 21. csütörtök: Gonzága Szent Alajos szerzetes
 22. péntek: Jézus Szentséges Szíve
 23. szombat: A Boldogságos Szűz Mária szeplőtelen Szíve
 24. vasárnap: Keresztelő Szent János születése
 26. kedd: Alexandriai Szent Cirill püspök, egyháztanító
 27. szerda: Szent László király
 28. csütörtök: Szent Iréneusz püspök és vértanú
 29. péntek: Szent Péter és Pál apostolok
 30. szombat: a római Egyház első szent vértanú

BEMUTATJUK

„A keresztet nem azért kapjátok, hogy összeroskadjatok alatta, hanem azért adom, hogy a gyengéknek megmutassátok annak viselését!”

Egy csendes és másokért mindig önzetlenül segítő embert szeretnék Önöknek bemutatni.

Szabó Zoltánné - Manyika - az Endrődi út 11. szám alatt lakik férjével és élük nyugdíjas éveiket. Két gyermekük van: Anita és Mariann, akik Budapesten dolgoznak. Manyika 37 évig dolgozott az Endrődi Postahivatalban, mint főpénztáros, majd

postavezető. Mindig aktív közéleti tevékenységet végzett. Az Egyházközség Képviselőtestületének 9 éve tagja, továbbá részt vesz a Honismereti Egyesület és az Élet Másokért Egyesület munkájában, az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány elnöke, a Kereszténydemokrata Szövetség helyi szervezetének több éve intézi és szervezi a gazdasági ügyeit.

- Mit jelent Önnek az a szó, hogy Isten?
- A Mindenséget... Ő a kezdet és a vég, mindent Hozzá próbálok igazítani: gondolataimat, cselekedeteimet. Mindig ennek szellemében próbálok dolgozni.
- Mi a véleménye a mai világról?
- Terjed a bűnözés, az erőszak, sok eszme kavargó, melynek eredménye a szabadosság. Hiányzik az hit és az erkölcs.
- Mi lehet a megoldás, van-e ebből kiút?
- Igen, az erkölcs, a hittant, az etikai oktatást kellene bevezetni minden iskolába - kötelező jelleggel. Az ilyen szemlében felnőtt emberek talán képesek felismerni az igazságot, és szebbé tehetik a világot.
- Volt-e életében olyan, amire szívesen emlékszik?
- Diákéveimmel, családommal és volt munkatársaimmal kapcsolatban is sok szép kedves emléket őrzök.
- Ön szerint mi az, ami az Endrődi Egyházközséget segítené a hitélet felélesztésében?
- A Szentírás megismerése, aszerint való megfelelés és akkor már közelebb kerülünk a megoldáshoz. Ha vonzóak lennénk, és megvalósítanánk Jézus szeretparancsát.
- Mit üzen a világnak?
- Ha szeretet nincs, akkor nincs béke, nincs hit, nincs megértés... Törekedjünk arra, hogy szeressük és segítsük egymást és tartsuk össze!
- Köszönöm a beszélgetést. Önnek és kedves családjának kívánunk még sok erőt, kitartást és jó egészséget a munkához és az Istenhez vezetó úthoz.

„...Te vagy Uram én reményem,
na hagyj soha szegyént érnem!”

fr. Ungvölgyi János

JÚNIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 7 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor. Pünkösð mindkét napján: 10, 19, Úrnappor (június 17) 10, 19. A 10 órai mise után utcai körmenetet tartunk.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

június 17-én 15.30: évszázó Te Deum

Hunyá

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise. Pünkösð mindkét napján reggel 8-kor.

Úrnappor reggel 8-kor, mise után körmenettel.
30-án, szombaton délelőtt 10-kor búcsú.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 órakor.
23-án, szombaton délelőtt 10-kor búcsú.

Elsőáldozás:

Endrődön és Gyomán Pünkösðvasárnap 10-kor,
Hunyán Pünkösðhétfőn 8-kor.

Leveket kaptam a polgármester úrtól:

Tisztelt Plébános Úr!

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete nevében ismételtelen köszönetet fejezem ki a Magyar Karitás Alapítvány támogatásáért.

Ez alkalommal a Katolikus Egyház segélyszervezete egy egyedülálló, három gyermekes anyát részesített 644.000,- Ft támogatásban, hogy a belvízkárt szenvedett lakóházat újjá építhesse.

Kérem Plébános urat, hogy köszönetemet a katolikus hívek felé továbbítsa szíveskedjen.

Tisztelettel:

Dr. Dávid Imre polgármester

Keresztelő, esküvő....

A rendszerváltás óta teljesen szabadon gyakorolhatja mindenki a hitét, járhat templomba, a gyermekeket nyugodtan meg lehet kereszteltetni, meg lehet esküdni az oltár előtt. Nem kell elbujdosni, más településen bejelentkezni, vagy épp este, sötétben jönni.

Igen ám, de probléma is sokszor akad. Szeretnének a fiatalok templomban esküdni. Kiderül azonban, hogy nincsenek megkeresztelve, jobkik esetben csak az egyik. Szomorúan, nem egyszer sírva vesznek tudomást róla, hogy bizony felnőtt korban a keresztelkedést nem lehet egy hónap alatt „elintézni”. A probléma régi keletű, hisz huszonnével ezelőtt sok szülő nem kereszteltette meg gyermekét, nem járta hittanra, ezért nem volt elsőáldozó, bérmlákozó.

Ma is lehet felnőttként keresztelkedni! Az egyház ezért vezette be a katekumenátus intézményét. Bevezetjük a jelentkezőket a keresztény életbe, oktatás keretében felkészítjük a keresztésre, elsőáldozásra, bérmlákozásra. Ez hosszabb időt vesz igénybe, ezt nem lehet „elintézni” 2-3 hét alatt. Szívesen, és örömmel állunk rendelkezésükre azoknak, akik érdeklődnek.

Ezért fontos, hogy mindent a maga idejében tegyünk meg! Ne hanyagoljuk el gyermekeink megkereszteltetését, lehetőleg még egyéves kora előtt. Amikor iskolás lesz, akkor már csak 1-2 év hitoktatás után kereszteltjük meg őket. Hál' Istennek, ilyenek is vannak, akik utólag pótolják.

Amikor iskolás lesz a gyermek, írassuk be hitoktatásra, hadd legyen elsőáldozó, bérmlákozó. Tudom, a mai szülők közül sokan kimaradtak ezekből. Gyermekeiket ne fosszák meg a kereszténységtől! Ma már ez az általános műveltség része is. A TV-ben, a „Legyen Ön is milliós” műsorban szinte mindig van a Bibliával, az egyházzal, a kereszténységgel kapcsolatos kérdés. Döbbenetes, hogy egyébként művelt, és okos emberek is ezen a téren mennyire tájékozatlanok és tudatlanok!

Ma, amikor csatlakozni akarunk Európa fejtebb feléhez, ne feledjük, hogy ez az Európa keresztény Európa, a kereszténységre épül.

Kedves Szülők, Családtagok! Nem tudhatják, mi lesz húsz, huszonöt év múlva! Ne fosszák meg gyermekeiket a kereszténységtől, az isten-gyermeiki életől!

Bármi problémájuk, gondjuk van, érdeklődjenek személyesen a plébánián, ne hagyatkozzanak a mende-mondákra!

Az oldalt szerkeszti: Iványi László plébános

Shirchadasj koncert volt az endrődi templomban

A holland Paul van Laar, aki úgy beszél magyarul, mint mi... vagy még szebben

Május negyedikén, a legszebb hónap egyik alkonyán nagyon sok ember jött el az endrődi templomba, immár sokadjára, találkoznak a már jól ismert holland Shirchadasj ének és zenekarral.

Ez a találkozás egy csodálatos koncert formájában történt.

Mindenkit magával ragadott a fiatalok lendülete, hite, örömtől, boldogságtól, lelkesedéstől sugárzó arca... a zenei élmény... a hangszerek, az énekek... Elbűvölő egyéniség Paul van Laar, a vezető, aki holland létre gyönyörűen beszél magyarul. Összekötő szövegével hangolt rá bennünket a zene, és a sokszor angol, de néhány magyar dal mondanivalójára.

Külön is meg kell említenem a művészeti vezető és egyben a karmester, Bert Leeuwis kiemelkedő teljesítményét, aki óriási energiával, és lendülettel vezényelte a zenekart. Két fia volt a technikai vezető.

Bert Leeuwistól idéznék néhány gondolatot:

Kedves Barátom!

Ugye, megengedi, hogy így szólítsam meg, hiszen 17 év után már úgy érzem magam Magyarországon, mintha barátok között lennék. Ha Ön is már régóta hűségesen ellátogat a Shirchadasj koncertjeire, akkor régi ismerősként köszöntöm. Ha - esetleg - először találkozik velünk, akkor remélem, hamarosan úgy érzi magát, mint egy kedves baráti társaságban!

Mostani, új műsorunknak a CHOICES (választások) címet adtuk.

Amikor ezt a programot összcélítottam, arra gondoltam, hogy nekem is sokszor kell döntenem az életemben. Választani kell jó és rossz között, bal és jobb, előre vagy hátra... Sokszor - bár jól akarok - úgy érzem, mégis rosszul döntök. A munkámban vagy a családi életben nem tudok mindig jól választani, a barátaim mellett dönteni, segíteni azokon akik rászorulnak.

Olyankor oly jó tudni, hogy Valaki már rég mellettünk döntött, minket választott. Az Úr Isten

úgy szerette e világot, hogy úgy döntött, saját Fiát adta oda azért, hogy mi is boldogok lehessünk. Ő választotta a számunkra az igazi életet. Mi is akkor már válasszunk az Életet!

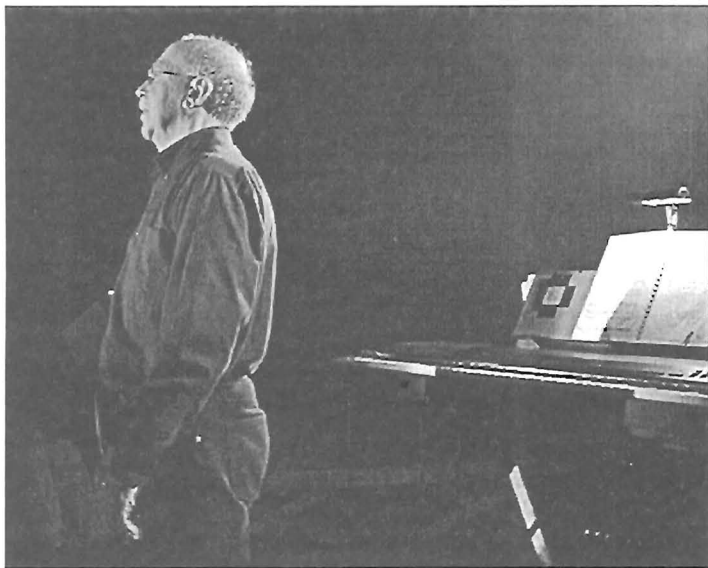
Tiszta szívből remélem, hogy ez a zenei produkció abban segít majd, hogy Ön is az Élet mellett tudjon dönteni, jól tudjon választani!

Idézek egy érdekes levelet is. Egy magyarországi fiatal írta, Sütő Péter, aki végigkísérte őket, köztük énekelt, segítőtjük volt. Mi a pad sorokból, két órára voltunk velük. Péter a másik oldalról élte mindezt át, élményeit megosztotta velünk.

8,5 nap, 204 óra, kb. 12240 perc... Ez az egyik jellemzője annak a turnénak, amelyet a Hollandiából érkezett Shirchadsj & Band (&Crew) nevű gospelkórusral tölthettem. Győrben a kamionszövegűvel együtt vártuk a mintegy 80 főnyi csapat érkezését. Énekesek, technikusok, vezetők érkeztek. A Honvéd Kollégium bejárata előtt hirtelen nagy zsúfoltság jelent meg. De nem is az volt a lényeg, hanem az, hogy ott voltak. Én még nem ismertem közülük szinte senkit, csak azt a pár embert, aki az előkészítő hétvégére is ájtott. Szépen lassan megismertem még egy-két embert akkor.

Szinte még ki sem pakoltak a buszból, már rohantunk is át az első tethelyre, mert óriási feladat várt ránk: A kamiont ki kellett tüzíteni. Na nem azért, mert meghibásodott, hanem mert a színpadot fel kellett állítani. A színpad felállítását Fabe vezette, aki először kapta ezt a feladatot az idén. Minden nap másképp, máshogy kellett felállni. Nem volt két egyforma helyszín. De Fabe feladata pont az volt, hogy kitalálja, hogy mit hova, merre. Az ő irányításával minden gyorsan a helyére került, és a gyorsaság és a minőség pedig csak javult a turné során. Jómagam Fabe feleségével, Monique-kal dolgoztam együtt, miután a pakolás kész volt.

Mikor már minden állt, hangpróbák következtek, míg a fénytechnika látványosan készült az esti 'bulira'. Először az effektek megkeresése,

A fáradhatatlan karmester és művészeti vezető, Bert Leeuwis

volt, aki időben odaért.

A turné minden egyes állomásán választásokról (Choices) volt szó. Nem, nem politikáltunk (nem is hallottam semmit sem a napi hírekből), mindennapi döntéseinkről. Minden egyes napunk, percünk, szavunk és mozdulatunk egy-egy döntés eredménye. Választanunk kell. El kell dönteni, hogy merre tovább. El kell dönteni, hogy jobbra megyünk, vagy balra. Előre, vagy hátra. Isten egy újabb utat nyitott meg előttünk: az élet útját. Megadta a tízparancsolatot, mint az igazi élet útmutatását. De mi szembeszegültünk neki nap, mint nap. A rosszat, a halált választjuk. De Isten az élet útját még mindig nyitva hagyja, és még mindig választhatjuk az Igazságot, az Életet. És együtt örülhetünk annak, hogy mi ezt választottuk. A koncert után lehetett beszélgetni a hollandokkal, miközben a helyszín elkezdődött visszaalakulni eredeti formájába. A beszélgetés után a kórus tagjai vacsorázni, majd ágyba mentek, míg a technikusok éjjel 11 után végeztek a kamion megtelítésével. Emiatt egy kicsit ugyan elfáradtak, de ez ezzel jár. Ők ezt választották. Ez is Isten útja.

Nagyon jó volt együtt énekelni úgy, hogy bár olyanokkal, akiket előtte nem ismertünk, és 204 óra után pedig fájt a szívvel és könnyes szemmel váltunk el a jövő évi viszontlátás reményében... De mi ezt választottuk.

204 óra együtt, és ennyi lenne? Nem, nem ennyi volt. Feltöltöttünk, amikor láttuk, hogy a gödöllői templom bejárata előtt is emberek állnak, mert nem jutottak be. Feltöltöttünk, amikor a csengeri és a biharkeresztesi sportszarnokban olyan emberek jöttek, akik még soha nem láttak ilyet.

Feltöltöttünk, mert tudtuk, hogy ezáltal olyan helyekre juthat el az Evangélium, ahol még nem hallottak róla. Feltöltöttünk, amikor a munka után, evés közben, beszélgettünk, feltöltöttünk, amikor vásárlás közben is mondtuk a helyieknek, hogy lesz egy koncert este. És feltöltöttünk, amikor elváltak útjaink. Egy különleges érzés vett rajtunk erőt: Az Isten ölelt magához bennünket ebben a 204 órában. Ő volt, aki összekötött bennünket, Aki által testvérekké válhattunk. Ő volt ott a kották minden egyes hangjegyében, az összekötő szöveg minden egyes szavában, minden szólam Óáltala szólt. Ő minket választott.

Őszintén remélem, jövőre is viszontláthatjuk, hallhatjuk őket!

Iványi László

Czer év magyar történelmének eseményei

Sorozatunkban a törökök ellen vívott harcokat elevenítjük fel. Ismeretes, hogy az Oszmán Birodalom történelmileg igen rövid idő alatt (mindössze 35 év alatt) birtokba vette az egész Balkánt s megjelent határainknál.

Első képünk a várnai csatát örökíti meg (Matejko János olajfestménye), melyben I. Ulászló király 1444. november 10-én a törökök elleni harcokban esett el.

November 10-én a reggeli órákban Hunyadi seregeit harci rendbe állította, melynek bal szárnyán ő maga a jobb szárnyon három püspök, és a horvát bán, középen a király foglaltak állást. A szultán százezres seregével támadott. A heves harcban Murád szultán már visszavonulóban volt, amikor Ulászló nem akarván a harctétlen szemlélője maradni dandárja élén a janicsárookra vetette magát hősi bátorsággal küzdött; sűrűn osztotta a halálos csapásokat, míg sebesült lova elbukott, és vele ő is földre terült. Ekkor több janicsár rárohant, és egyikük – nevét a török történetírók feljegyezték – Khodzsa Kizr, kardjával fejét levágta. "A király elestének hírére csüggedés vett erőt a csapatokon s Hunyadi úgy határozott, hogy a csatát be kell fejezni, hisz arra sem volt képes, hogy csapatit egybe tartsa. A történetírók szerint a magyaroknak 8-12 ezer, míg a törököknek 30-70 ezer volt a halottak száma

Hunyadi, aki a várnai csatából alig tudott megmenekülni, 1448 szeptemberében már országos hadak élén nyomult be Szerbiába, ám a hadjárat ekkor sem volt sikeres az óriási türelővel szemben. Ekkor úgy határozott, hogy visszavonul birtokaira. Azonban

Magyarország ellen induló török készülődés hírére Hunyadi ismét sereget szervezett a pápai felhatalmazással keresztieseket toborzó Kapisztrán Jánossal. 1456 júniusában százezres török had fogta körül Nándorfehérvárt, melyet Szilágyi Mihály védett 7000 főnyi őrséggel. Július 21-én végső ütközetre sorakozott fel a török had, de a keresztiesek kezdeményezésére indult meg a harc, mely végül visszavonulásra készítette szultáni erőket. Nándorfehérvár (törökül Kalimegdan, ma Belgrád Jugoszlávia fővárosa. Szerk.) s vele együtt az egész ország felszabadult. Hunyadi Jánosnak azonban ez utolsó csatájában nem a fegyverek, hanem a táborban kitért pestis járvány okozta halálát. A győzelem hírére, mint köztudott, a pápa elrendelte, hogy minden délben harangszó emlékeztessen a fényes diadalra.

Képünkön a múlt században készült festményen a várból kirohanó nagyra vitézeket láthatjuk, háttérben Kapisztrán Jánossal, ki lelkesíti a harcosokat, és Wagner Sándor 1859-ben készült "Dugovics Titusz" c. képét, melyben a krónikák szerint Dugovics magával ragadva rántja le a törököt a vár fokáról.

Forrásmunkák: A Magyar Nemzet Története (Athenacum kiadása 1896.), Pogány Ö. Gábor: Magyar Festészet a XIX. Században" (Corvina kiadása 1970.), Csukovits Enikő: Liliom és holló" (Magyar Könyvklub kiadása 1999.)

Jön a tatár!

III. Fejezet, befejező rész

Kis idő múltán keserves borjúbőgés és nyugtalan kutyacsaholást hallott az anyjáért bosszúra szomjas fiú. Olyan megtévesztően valódi volt az utánzat, hogy az egyik tatár rövid figyelés után megindult a hang irányába. Ügyesen betájolta magát. Tízpercnyi járás után kődobásnyi távolságból hallatszott a hang. Sőt a nád zaja a mozgást is elárulta. A harcos a nád rezgését figyelve néhányat szökken, de mielőtt a zsákmányra vetette volna magát, lába alatt megsüppedt a talaj, majd megnyílt a föld és a verembe zuhant. Egy hangot sem adott. A lecibált tatár öltözet rövidesen Péter testét takarta. Nyugodt szívvel indult a telepre. Mindenre felkészült. Gécsa is árnyékként lapult mögötte. Nem volt szükség segítségre, hisz a még élő harcos az egyik patics fal tövében töréssel kaparászott. Gyanús gödröcskét talált, melyből néhány pénzdarab, nyakék, már előkerült, ez teljesen lekötötte a figyelmét.

Egy tompa puffanás, meg egy alig hallható nyögés volt az eset tanúja.

- Gonusz, pokul tüzére jutol, ürdüg katalnára –szakadt ki elégedetten a sikeres bosszú öröme Gécsa száján.

Most már nyugodtan körülnézhetek a telepen. Szívszorító volt a látvány. Nyolc apró csecsemő összezúzva, az öreg, sánta Egyed sok-sok szűrással megölve, megcsonkítva az öreg, idős asszonyok felismerhetetlenségig elrútván. Egyikben anyját vélte felfedezni, s ráborult erős sírással Gécsa.

- Isa pur és chomu vogymuk mend – vigasztalta Péter. – Tudud, senki sem mulhotja az vermet.

A temetőben egy nagyobb sírt ástak és belehelyezték a halottakat. Az asszonyok nyakában, ruhájukra rátették a tatár által kikapart szegényes ékszereket. Szemükre Salamon és Szent László pénzét helyezték. Kevés lombot, füvet téptek, rájuk szórták, és rájuk húzták a temető laza földjét. Reggel körülnéztek a nádasban. Hátha élő emberre akadnak. Egyik helyen közeledésük és kiáltásuk zajára madarak röppentek fel csapatosan. Oda igyekeztek. Két férfi holttestére akadtak. Adigra a farkasok és a madarak felismerhetetlenségig összemarták őket. Bizonyára ellenszegültek a tatároknak, azért végeztek velük. Őket ott helyben hantolták el. Utoljára a két tatárt is földbe tették. Nem heverhetnek temetetlenül, hogy pestist terjesszenek.

A verem maradt otthonuk. Éltek veszélyben, bizonytalanságban, de éltek. A maradék marhát összeszedték. Tucatnyi lehetett. Később három kutya és pár büрге is megkerült.

Majd egy hete tengték már, amikor egyik este a nádasban szomorú hangú dal foszlányait hozta feléjük az elülni készülő szellő:

A regős (László Gyula rajza)

Magam budosása, könnyűim hullása,
Keresem enyéim, gye héon hiába,
Hol hajtsam álomra bubánatus fejem?
Apámat, anyámat, enyéim nem lelem.

- Ünige! – ujjongott fel Gécsa. – Üsmerem hagjit, nótáját leány öcsémnek.

Péter szeme felragyogott.

- Ünige - mondta, mintha álomból ébredne. – É! Látud Gyécsa, él! Oh én ézes örömem! – és futni kezdett a dal, irányába. Ünige hangja elhallgatott. Magijedt a veszélytől, vagy a boldogságtól. Csak mikor a két legény hangosan ismételte az előbbi dalt, hallatszott újra a lány síró-kacagó hangja.

Ott a nádban összeölelkeztek hárman, olyan melegen szeretve, mintha rajtuk kívül több élő nem volna a földön, és most örülnek, hogy egymásra találtak.

*** **

Az 1970-es évben Dr. Makkay János irányításával csaknem egy évtizedes kutatás (ásás) kezdődött Endrőd község déli részén. Érdekes és értékes leletek kerültek napvilágra, melyek nagy segítséget adnak Endrőd (Dörnde) régebbi történetének megismeréséhez.

„Ásatásaim kizárólag Öregszőlőben folytak, ott is elsősorban a Szujó-keresztjénél... a Körös-kultúra nagy lelőhelyén, de ugyanott megtaláltuk a honfoglaló magyarság egy temetőjét, mégpedig a tizedik század végéről és az egész tizenegyedik századból, mert Szent László király pénzei voltak elsősorban...” írja levelében az ásatás irányítója.

Azt is tudjuk, hogy a kiterjedt kutatás során száznál több sírt tártak föl, melynek során egy egész lakótelep képe rajzolódott ki, ahol edénytöredékek, használati tárgyak, eszközök, sok-sok paticsfalmaradék tanúskodik egy hajdani itteni település léteiről.

MÁRTON GÁBOR

Hunyai hírek

A hívek saját maguk megszervezték, hogy templomuk iránti szeretetükből, - az új templomukhoz méltón - rendbe teszik a templomkerítést is. Lesikálták a beton talapzatot és befestették, hasonlóan a vaselemeket is. Az omladozó plébániát is kívül megjavították, és bemeszelték.

Méltó módon készülnek a Pünkösdre és elsőáldozásra, valamint a búcsúra.

Köszönet érte, Isten fizesse meg!

A Nyugati Hadifoglyok Egyesülete emlék ünnepe

Az ünnepségre meghívta tagjait, a volt nyugati hadifoglyokat, katonákat, leventéket. Részt vettek Endrődről: **Dinya Elek** és **Roncsek Miklós**. Az ünnepséget Budapesten a Bolyai János Katonai Főiskolán rendezték. A Honvéd Fúvós zenekar miután eljátszotta a Himnuszt, a résztvevők meghatottan és vigyázban állva hallgatták meg prózában Nemzeti Himnuszunk teljes szövegét. A legidősebb résztvevő, 90 éves volt. Virágcsokorral is köszöntötték azokat, akik már betöltötték a 85. életévét. Az egyesület következő találkozója Debrecenben tartja augusztus 20-án.

Jogi tanácsadás

Eddig mindig valamilyen konkrét jogi kérdést próbáltam érzékeltetni, azonban arról még eddig nem esett szó, hogy tulajdonképpen mi is a jog, mint olyan.

A jog meghatározása és fogalma:

A jog az állami szervek által kibocsátott olyan magatartási szabályok összessége, melyeket általános érvényesség, általánosan kötelező jelleg jellemz és megtartásuk, érvényesülésük végső soron az állami szervek által kikényszeríthető. Egész életünket jogszabályok tömege irányítja, és ezeket, mint állampolgárok kötelesek vagyunk betartani.

A jogalkotás, és a jogforrási rendszer:

A jogalkotás a jogszabályok létrehozásának módja.

Ezen belül megkülönböztetünk jogalkotói jogképzést, valamint jogalkalmazói jogképzést.

A jogalkotás az erre hivatott állami szervek tudatos, jogszabályok létrehozására irányuló tevékenysége.

Megkülönböztetjük a **törvényhozást** és a **rendeletalkotást**. A törvényeket az Országgyűlés alkotja. Rendeletalkotás az Országgyűlésnek alárendelt kormányzati, közigazgatási szervek tudatos tevékenysége.

A jogalkalmazás: az igazságszolgáltató szervek gyakorlati tevékenysége.

A jogszabályok hierarchiája (rangsora)

- törvények, és
- rendeletek, (kormány, miniszteri, önkormányzati)

Jogérvényesülés

Az a folyamat, amelyben a jogszabály a címzettekben keresztül valósul meg.

Módjai:

Jogkövetés, a jogszabályoknak megfelelő magatartás tanúsítása.

Jogalkalmazás: a jogszabályok megvalósulásának módja. Legfontosabb jogalkalmazói szervek: bíróságok, közigazgatási szervek.

Néhány szó az Alkotmányról

A jelenleg hatályos Alkotmány a többszörösen módosított 1949. évi XX. Törvény- Ez a jogszabály a jogforrási rangsor csúcsán áll.

Meghatározza:

- a parlamenti kormányformát,
- az egész politikai berendezést,
- az államszervezetet
- biztosítja a polgári és politikai jogokat, valamint a jogállamiságot.
- Az alkotmány tizenöt fejezetből áll.

Az alkotmánynak az állampolgárok alapvető jogaira vonatkozó rendelkezései

A XII. fejezet ezeket a jogokat az alábbiak szerint tartalmazza:

- Minden embernek veleszületett joga van az élethez, az emberi méltósághoz,
- mindenkinek joga van a szabadságra, és a személyi biztonságra,
- minden ember jogképes (kivéve a jogszabályokban meghatározott eseteket),
- szabad mozgás, tartózkodási hely megválasztása,
- jó hírnévhez, magánlakásértés sérthetlenségéhez való jog, magán titok, személyes adatok védelméhez való jog,
- gondolat, lelkiismeret és vallásszabadsághoz való jog,
- szabad véleménynyilvánítás joga, közérdekű adatokhoz fűződő jogok,
- gyűlekezési jog,
- etnikai, kisebbségi jog,
- nemzetiségi jog,
- szabad választás és választhatóság joga,
- nemzetiségre, vallásra, nyelvre, politikai véleményre, származásra stb. való jog,
- szociális biztonsághoz való jog,
- művelődéshez való jog

Legfontosabb állampolgári kötelezettségek:

- a haza védelme,
- közterhekhez való hozzájárulás

SPORT

Labdarúgás

TEMPÓ GYSE!

Április 29. Dömsöd – Gyomaendrőd VSE 0:2

Forró melegben került sor a fontos mérkőzésre. A közép mezőnyben való megkapaszkodás volt a tét! A kezdés után Hanyecz kapus bravúrja önbizalmat adott a csapatnak. Végig mi irányítottuk a játékot. Zárt, lelkes, védekezésből gyors kontrákat indítottak. Gólszerző: Ilyés a 15 percben, Farkasinszki a 88 percben.

Jók: Tímár, Hanyecz, Kondacs, Hidvégi
Gyomaendrőd 19 ponttal az 5. helyen áll.

Medgyesbodzás – Gyoma FC 4:2

A csapat 16 ponttal a 15. helyen áll.

Május 5. Gyomaendrőd VSE – Örkény 2:1

A vendégek ijesztettek, de a 13. percben szabadrúgásból 23 méterről hálóra találtunk, a 27 percben újabb Béletki alakítás: Tóth szögletét előbb a kapufára, majd a hálóra lőtte.2:0 Hunya is kapufát bombázott. Sajnos Béletkit a második sárgalap után kiállították. Feljött az ellenfél és sikerült a szépítés. 2:1. A hazai védelem remekelt.

Jók: Hanyecz, Kondacs, Tóth, Hunya.
Gyomaendrőd 22 ponttal a hatodik helyen áll.

Gyoma FC – Méhkerék 1:2.

A csapat 16 ponttal a 15. helyen áll.

Május 12. Gyomaendrőd VSE – Békés 0:0

Óvatos mérkőzés, „gólt nem kapni” volt a fő cél. A 23. percben Tóth futtában 25 méterről óriási kapufát lőtt. A 78 percben Hanyecz kapus hatalmas bravúrral védett.

Jók: Hanyecz, Tímár, kondacs, Furka S.

Gyulavári – Gyoma FC 1:0

A csapat 16 ponttal a 16. helyen áll.

Május 19. Szeged FC – Gyomaendrőd VSE 5:0

A mezőnyben egyenrangú volt a két csapat. A helyzetek kihasználása Szegednek jobban sikerült. A gólarány túlzott. Remek játékvezetés Békési érdeme. Nagyon hiányzott a csapatból Béletki.

Gyomaendrőd 23 ponttal változatlanul a 6. helyen áll!

Gyoma FC – Medgyesegyháza 4:1

A csapat 19 ponttal a 14. helyen áll.

Atletika

A Bethlen Gábor Szakközépiskola a mezőgazdasági technikusok országos versenyén dobogós helyezést ért el. A leány kézilabdacsapat, a fiú kispályás labdarúgók, és a fiú kézilabdacsapat. A fiú triatlon versenyen az első, a leány triatlon versenyen a harmadik helyezést érték el.

A Széchenyi terv

A terv súlypontjai (folytatás)

5. Beszállítói program

Magyarországon a multinacionális nagyvállalatok – mint korábban már szó volt erről – viszonylag gyengén kötődnek földrajzi környezetükhöz és a közelükben működő hazai vállalkozásokhoz. Ennek oka, hogy a magyar kis és középvállalkozások csak ritkán felelnek meg a magas szintű technika, minőségi és gazdál-

kodási igényeknek, főleg tökeszerkezetük teszi nehezkessé alkalmazásukat a piac, a multik szabta követelményekhez.

Ezért a program célja, hogy erősítse a hazai kis- és középvállalkozások termelési, innovációs és információs kapcsolódását az országban letelepedett multinacionális nagyvállalatokkal.

A továbblépéshez előbb a tőkeerősebb, jó piaci lehetőségekkel rendelkező középvállalkozásokra, egyes kisebb cégek munkáját összefogni képes integrátor kisvállalkozásokra lehet, és kell koncentrálni.

6. Turizmusfejlesztési program

Az ágazat sikerét mutatja, hogy ma már a bruttó nemzeti termék több, mint 9 %-a a turizmusból származik. Ez a szektor, közel 300 ezer fő számára nyújt munkát és megélhetést. A hazánkba látogatók egyre inkább a tehetősebb réteget képviselik, így bár tavaly is kevesebb turista érkezett, mint korábban, de naponta többet költöttek.

A cél a turizmus hatékonyságának növelése, a belföldi turizmus erősítése, és a szolgáltatások színvonalának javítása. Ennek érdekében feladat a regionális és országos marketing erősítése, az adottságokra épülő kínálat gyors szélesítése, a kínálat és az egyes programok összekapcsolása, valamint a finanszírozás feltételeinek javítása.

A továbblépés egyik kiemelt feltétele lehetőség a falusi turizmus és üdülés, a sport- és víziturizmus fejlesztése. Változtatlanul prioritást élvez a kongresszusi központok létesítése,

a gyógy- és termálvizek turisztikai hasznosítása. Ez utóbbira külön alprogram is készült, mely tartalmazza a szezon meghosszabbításának lehetőségét, a komplex exkluzív befektetések támogatását.

7. Kutatási, fejlesztési és innovációs program

Az elmúlt 20-25 év szétzilálta a magyar kutatóintézeti hálózatot. Ezzel együtt csökkenő kutatási és fejlesztési ráfordítások, csökkenő kutatói állomány, és alacsony arányú beruházások jellemezték az elmúlt 10 évet is. Sajnos egyre inkább előtérbe került az informatika, és növekedett az importált innováció. **A Széchenyi Terv célja; a tudomány és vállalati szféra közötti információcsere, tudástranszfer és kooperáció erősítése, ehhez a szakember képzés elődségítése.**

Talán már közhelynek számít, hogy a kutatási, fejlesztési és innovációs program a kis- és középvállalatok körében is jelentős tényező lehet. Hiszen a kooperációs kutatási központok fejlesztése, a regionális innovációval foglalkozó intézmények hálózatának kiépítése, a genetikus technológiák alkalmazásának támogatása és a vállalatok innovációs képességének növelése, az intézmények felszereltségének, infrastruktúrájának fejlesztése egészen biztosan gazdaságnövelő, ösztönző hatású.

Az erők összpontosítása érdekében szükséges a kutatási súlypontok megjelölése és koncentrációja.

A TERV indikatív finanszírozási táblája 211-2002 évekre projektenként tervezett, központi beruházásokra vonatkozó tájékoztató alapján.

2001 -2002-ben államilag támogatott programok	Milliárd Ft
Lakásépítési program	200
Autópálya- és közútfejlesztési program	120
Regionális gazdaságfejlesztési program	10
Kis- és középvállalkozás fejlesztési program	25
Beszállítói program	18
Turizmusfejlesztési program	16
Kutatás, fejlesztési és innovációs program	45
ÖSSZESEN:	434

Dr. Latorcai János

AZ ENDRŐDI SZENT IMRE EGYHÁZKÖZSÉGÉRT ALAPÍTVÁNY HÍREI

2001. május 2-án ismét 3 fő közhasznú munkás alkalmazásával ez évben is megkezdjük az endrődi egyházi temetők karbantartását. Célunk, hogy az előző évekhez hasonlóan az idén is kegyeleti helyhez méltó állapotokat teremtsünk. A munkákat halottak napjáig folyamatosan szeretnénk végezni.

Tudvalévő, hogy ezekben a temetőkben nyugvók hozzátartozói nagyrészt távol élnek, vagy már nincsenek az élők sorában, így sok a gondozatlan sír. Elődeink emlékéért kegyelettel őrizni kötelességünknek érez-

ük. Talán ez adta a merészséget, hogy bekezdünk, annak ellenére, hogy amint már erről beszámoltunk, temetői célokra ebben az évben szinte a nulláról kellett az adománygyűjtést kezdenünk. Jelenleg a várható összes kiadás egyharmada áll rendelkezésünkre. Bizakodunk, hogy az előző évekhez hasonlóan az idén is egyre többen megérzik ennek szükségességét, és szívükön viselik a temetők sorsát. Nagyon szeretnénk, hogy akik eddig nem tudtak róla, vagy nem érezték ennek fontosságát, ők is segítségünkre

lennének, és adományaikkal támogatnák e nemes cél megvalósulását.

Reméljük, az idén sem kell abbahagyni temetőink karbantartási és ápolási munkáit pénz hiánya miatt.

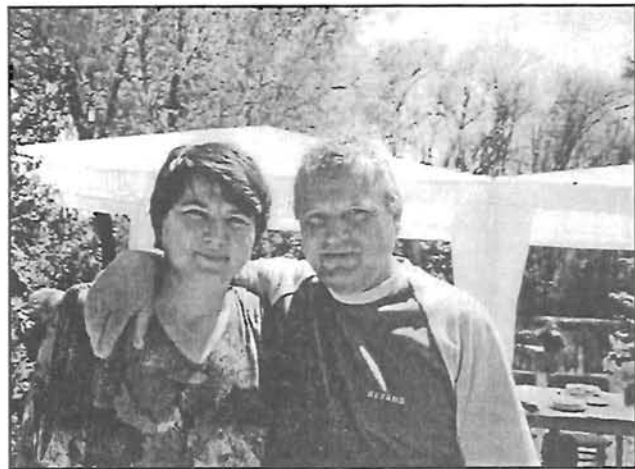
Várjuk nagyvonalú adományaikat. Az adományok 30 százaléka az adóból leírható.

Számlaszámunk: 53200015-10003231 (Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet)

Segítségüket előre is köszönjük.

Az alapítvány nevében:
Szabó Zoltánné, a kuratórium elnöke

Szonda István vállalkozó 2001. május elsején ünnepelte vállalkozásának tizedik évfordulóját

Olvasóink- legalábbis a helybeliek, bizonyára furcsálnák, talán meg is mosolyognák, ha az általános bemutatkozást a szokásos „kérdés-felelek” formában írnám meg. Engedje hát meg nekem a kedves olvasó, hogy ezúttal én „meséljek” Pistáról, hiszen kortársak, gyerekkori játszótársak voltunk (egy utcában nőttünk fel) néhány évig munkatársak is, de ami a legfontosabb, egész életünkben barátok voltunk, azt hiszem már az óvodában is!

Pista itt született, és mindig is itt élt Endrődön. Az általános iskola elvégzése után kitanulta a cipész mesterséget, később leérettségizett. Hosszú éveig dolgozott az ENCI-ben, majd a Gyomai Kiss Lajos Gimnázium és Cipőipari Szakközép Iskolába került -akkor még ez volt a neve a mai Kner Imre Gimnáziumnak - gyakorlati oktatóként. Tanítványok, kollégák egyaránt szerették, csendes, szorgalmas, türelmes természetű.

Az évfordulót egész napos „kerti buli”-val, finom ebéddel (melynek fő fogása sokunk kedvenc étele, birka-pörkölt volt) a Sóczó-Zugban ünnepelte Pista, régi és jelenlegi munkatársakkal, családtagokkal, és barátokkal.

Akkor most kérlek, Pista, beszélj a vállalkozásodról! Hogyan kezdődött, hogy alakult, és hol tart most?

- A rendszerváltozás után már érezhető volt, hogy nem csak a politikában, de a gazdasági életben is új elvárások, és új lehetőségek lesznek, hogy vállalkozni kell, ennek van jövője. De volt bennünk azért egy kis félelem a bizonytalantól, és egyféle ragaszkodás a biztoshoz. A

tanári fizetés nem volt túl magas, most sem az, ez köztudott, így hát dolgozni kezdtünk négyen együtt (Marsi János, Hunya István, Pintér Eszter, és én) de eleinte csak másodállásban, s mellette tanítottunk az iskolában tovább. Hunya Pista barátunk lett közülünk elsőként főállású vállalkozó, ő volt a legfiatalabb, független, így tőket is leg hamarabb tudott gyűjteni, és benne megvolt a fiatalok bátorsága is, így belevágott. Később sokat segített nekem, amiért maig hálás vagyok neki. Maradtunk hárman még egy ideig, aztán Marsi Jancsi is kivált, mivel olyan termék gyártását kezdte el, (néptáncos lábbelik faszegek technológiával) amivel országos viszonylatban szinte monopolhelyzete volt, de ez teljes embert igényelt. Rájöttem, nekem is lépnem kell, annál is inkább, mivel évről-évre kevesebb gyereket iskoláztak be cipőipari tanulóknak, mivel mind a szakközepes, mind az ipari képzésnek a cipőiparban az ENCI volt a báziscége, és az, mint tudjuk, sajnos tönkrement Amíg divatcipőt gyártottunk -másodállásban, sok gondunk volt a talpbélés beszerzésével, innen jött az ötlet, hogy én egy kis talpbélés gyártó vállalkozást hozok létre. Eleinte valóban kicsi volt egy kis helyiségben, egy géppel kezdtük, és amit lehetett, kézzel csináltunk. A kereslet azonban nőtt, s mi fejlesztettünk, főleg gépek vásárlásával, amelyek hatékonyan növelték a termelést. Ma már nem csak a helyi vállalkozókat, de Kelet-Magyarország vállalkozói legnagyobb részét is mi látjuk el talpbéléssel. Létszámban nem növekedtünk jelentősen,

(öten vagyunk, a Szépvölgyi, a Szonda család, és Giricz Lajos) azt is mondhatnánk akár, hogy nagyságrendjében családi vállalkozás. Ez a hangulatot tekintve akár igaz is lehetne, mert az valóban családiasnak mondható. Mindenki érti és teszi a dolgát, nincs szükség kioktatásra, „letolásra” Odafigyelünk a gondokra is, például ilyenkor, amikor átállás van a nyári lábbelikre, ez bizony egy kis „uborkaszeton” a szakmában, de ilyenkor is vigyázunk arra, hogy egyikünk családi „kasszája” se kerüljön veszélybe. Nagyon nagy szerencsém van abban is, hogy feleségem szakmabeli, ő a „jobb kezem”, akire mindig számíthattam, sőt művezetőként ő irányította a termelést, amikor még tanítottam is. Most, hogy sajnos teljesen megszűnt a cipőipari képzés, én is otthon vagyok, mindent közösen oldunk meg, ismerjük egymás gondolatát is. A minőségre mindig vigyáztunk, így szerencsére elmondhatjuk, hogy megrendelőink elégedettek, s ez a kereslet növekedésén is lemérhető. Sajnos, az alapanyagot csak külföldről tudjuk beszerezni, de elég jó üzleti kapcsolatot sikerült kiépíteni osztrák, olasz, német, és csehországi szállítóinkkal egyaránt, mivel mindig pontosan fizetünk. Vállalkozásunk anyagilag is stabil, mivel a hasznot visszaforgatva fejlesztettünk, gépesítettünk.

- A hallottakból ítélve azt hiszem, Te elmondhatod magadról, hogy elégedett ember vagy! Ez lemérhető azon is, hogy több civil szervezetet is támogatasz. Elmondanád melyeket?

- Sport Egyesületet, a Rokkantak Egyesületét, a Társas Táncosok Alapítványát rendszeresen, de időnként mást is, aki hozzám fordul.

- Ezt én is tanúsíthatom. Kívánom Neked, hogy ez még sokáig módodban álljon anyagilag! Ehhez nem is kell más csak jó egészség, és továbbbi sikerek! Ezt kívánom mind olvasóink, mind a magam nevében.

Marsiné Giricz Erzsébet

BOLDOG SZUNNYADÓKHOZ

Aludjatok, ti áldott szunnyadók, aludjatok, ti néma hadsereg. Ringasson békén a távoli rög, s ne bántson könny, mely értetek pereg. Aludjatok, nagy álmok álmodói: a hősök álma mindörökké mély. Csak simogasson e bús gyöngeségünk szelíden, mint a halk tavaszi szél. Apák, fiúk, szerelmes vőlegények, kik porladoztok, haj, sok éve már, akik elé menydörgő ágyúszóban véres mezőkön toppant a halál, aludjatok! – szunnyadástok boldog, mert csonttá kívült benneteket az álom, hogy diadalmas erős nemzet él Kárpát öleiben a tiszai tájon. Aludjatok csak, gácsországi holtak, s a Drina mentén szunnyadó bakák, álmodjátok ott messze Moldovában s a alpesekeknek örökös havában magyar halottak: fiúk és apák.

Aludjatok csak, néma, szent hadak, Pihenni édes, haj, pihenő jó, S a Piave vagy Visztula zúgása Éppúgy altat, mit a Tisza folyó... Be jó tinéktek, hogy az agyatokban megállt örökre az a gondolat: hogy bárki győz a véres dárídóban a magyar föld, s népe megmarad...

Mert miránk, az élő magyarokra özönnel hullt azóta minden átok, és nincs és nem volt olyan nemzedék, mely ilyen véres Golgotákra hágott! Nincs... nincs oly kín, mely ránk ne zúdult volna, nagyobb gyalázat nem ért soha még, van-e panasz, mely végig győzné jajjal Jeremiás és szörnyű énekét?

De nem... csak csitt... hozzátok el ne érjen az égig erő bűgő jajgatás, csitulj panasz... a könny is lopva hulljon, mert szent ajándék ez a szunnyadás, mit Isten ad a halott katonának, ki hűséges volt, bátor és derék, és könnyű szívvél vitte áldozatnak pirosló véret, s drága életét. Csitt, csitt, panasz... nyugalmuk meg ne bolygassd, a hősök álma mindörökké mély, és boldog, mert az Isten adta nekik: hogy föl ne verje földi szenvedély, se harang, se ágyuk orgonája. De a könnycsepp, s a síró anyaszó belenyilallhat porladó szívükbe s felérezhet a boldog szunnyadó. Azért csak csitt. Csak fojtva, lopva fájjon, hogy nincsen nálunk árvább a világon, mióta ők, jaj, messze földeken elnémultak, s feküsznek jeltelen. Aludjatok hát Isten katonái, Aludjatok csak boldog pihenők, Ringassanak szelíden, mint az álom ldegen földek, távol temetőik.

Vitéz Somogyvári Gyula
„Gyula diák”

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Nagyenyed a középkorban

Alagutak Nagyenyed alatt

A XX. század második felében élők abból sejtetik a földalatti pincék és alagutak kiterjedését, hogy helyenként beomlik egy-egy rész. A régi épületek alatt sok a boltíves, téglafalás hideg pince, mely a bortermelés intenzív voltát igazolja. A váruvarton lévő - nemrégiben épült - Áprily ház alatti pince is középkori eredetű. Néhány évvel ezelőtt (1996) Bíró Irén, a Bethlen Gábor Kollégium volt tanára arról panaszkodott, hogy, hogy amióta autóval jár, süllyedni kezdett udvarának szintje. Vallomása szerint pincéjéből egy alagút indul ki, mely az udvara alatt halad át. Több mint valószínű, hogy egykoron itt menekültek el végveszély esetén a magyarok. „Szerintem - mondja a tanárnő - az alagút több emeletes lehet és az Óváros felől indul. Ezek az alagutak össze voltak kötve, így biztosítva volt a lakosság menekülése. Most már az alagutat betömtük, és a pince felőli részt befalaztuk. Ha az udvart is feltöltjük, az alagútnak nyoma sem marad. „Koble Csaba mérnök szerint a bank alatt is volt alagút. „Amikor a központi fűtést bevezették és a bank előtt ástak - mondta -, saját szemmel láttam azt az óriási pincét, amely az egykori bank alatt volt. Ennek folytatása egy téglaboltíves alagút, amely a vasútállomás felé vezetett.“ A Kollégium volt igazgatója Izmael László, az iskola alatt vezető alagútra emlékezett. „Az étterem, illetve a konviktus alatti pince is alagútban folytatódik. Még ma is be lehet ide hatolni. Sajnos, néhány mester után beomlott. Ez a rész most a fáskamra mellett található. Ugyanez a helyzet a volt tanári lakások pincerendszereivel is. Már az is beomlott, vagy talán eitorlaszolták. Biztos adataink nincsenek, de valószínű, hogy az alagútrendszerrel a várral együtt a szászok építették. Nemcsak pincék és alagutak vannak a város alatt, hanem egy egész alvilági városnak tekinthető csatornahálózat is. Ma, feltételezik, hogy a várból több irányba indul ki menekülésre szánt alagút. Amiről biztosan tudunk és dokumentumok is igazolják az, hogy

Nyenyed a középkorban

az Órhegyre is vezetett alagút. A másik Felenyed felé - de ez csak feltételezés - s még emlegetnek a vasútállomás és Miriszló felé is egyet-egyét. Múlt hetekben a Kollégium Középülete mellett is beomlott egy kis rész, feltételezhető, hogy az Órhegy fele vezető alagútnak része, de az is lehet, hogy a csatornahálózatához tartozott. Az idők folyamán sok embert foglalkoztatott ennek az „alvilágnak” a gondolata. Talán így született meg Kányádi Sándornak „Az elveszett követ” című verse is. Rövid részletet érdemesnek tartok közölni:

„Enyed táján jövet
eltűnt a szultán is,
akárcsak a követ.

.....
Gördítsük le hát a
titokról a követ:
vénséges vén pince
mélyén ült a követ!”

Kortárs költőnk talán nem is túloz, amikor ezt írja:

„az történt ugyanis,
Enyedre bejövet
szörnyen megszomjazott,
s vizet kért a követ.
De vízzel Enyeden,
ó nagyságos követ,
akkor se kínáljuk,
ha kerékbe törtet!”

Tudnivaló, hogy Enyed már a középkorban is bortermelő vidék volt, s Musnai könyve szerint a város elejétől fogva kiváltképpen iparosokból állt, akik az ipar mellett mezőgazdasággal is foglalkoztak, főképp szőlőműveléssel. Ennek jövedelme nem csupán házi használatra volt szánva, hanem egyik fő pénzforrása is volt a polgároknak. A város első privilégiuma is erre vonatkozik, midőn 1532-ben eltiltották az idegen borok behozatalát. Sőt mi több Bethlen Gábor saját seregéből kiltitja a borfogyasztást, mert a katonák felegyelmzetlenekké váltak. Így a Kollégium területéről is ugyanennek okán tiltják el a bort, a tanároktól és diákoktól egyaránt az 1600-1700-as években. Bor nagy mennyiségben volt akkor is, van most is. Hogy a török szultán pont e „kincs” miatt is háborgatta volna az ártatlan város nyugalma, a Korán parancsa miatt kétséges.

Bajusz Tünde

A státustörvényről

Mint ez már ismeretes, az elmúlt hetekben Ion Iliescu államfő, Mircea Geoana külügyminiszter, valamint a főbb pártok képviselői is felléptek a státustörvény ellen. Politikusaink szerint a készülő jogszabály diszkriminatív. A hazánkban létező más kisebbségeknek biztosított kedvezmények azonban nem zavarták a politikusokat. A külföldön élő horvátok számára az anyaország már 1993 óta bevezette a kettős állampolgárságot. Milja Radan, a Romániai Horvát Szövetség parlamenti képviselője elmondta, hogy kb. 2500 Horvát élt a kettős állampolgárság adta kedvezményekkel. Hasonló kedvezményekre jogosultak a hazai szlovákok is. Bár nincs kettős állampolgárságuk, egy fényképes szlovák igazolvány alapján letelepedhetnek, és munkát vállalhatnak Szlovákiában. Az igazolvány megszerzéséhez szükséges egy szlovák szervezet ajánlása. Andrej Stefanco, a Csehek és Szlovákok Demokratikus Szövetségének alelnöke elmondta, hogy a Romániában élő közel húsz ezer szlovák közül mintegy ötezen váltották ki az iratot, amelynek alapján könnyen schengeni vízumhoz is juthatnak. Erre azonban nem reagált a román kormány. A Romániában maradt német nemzetiségűek is különféle kedvezményekben részesülnek, melyet szintén nem ítél el a kormány. A magyar státustörvény azonban felkavarta a kedélyeket. A lakosság véleménye megoszlik, némelyek úgy vélik, hogy Románia is beleeszik a Moldovai Köztársaság ügyébe, oly módon, hogy Romániában a Moldovai fiataloknak ingyenes az oktatás, míg a hazaiakat vagyontól fizetnek az egyetemeken, ugyanúgy az anyaország villamos energiával látja el a testvér országot, míg itt ez egyre drágul, s a sort folytathatnánk. Más vélemény szerint, a románságnak Frundára kellett volna szavaznia, mert így most ők is jogosultak lennének a kedvezményekre. Az „ellentábor” pedig igazat ad a politikusoknak. Reméljük, hogy mégis, a józanész fog dönteni, s a státustörvény minél hamarabb életbe lép nálunk is.

Bajusz Tünde

Kálmán Farkas útja és utcája I.

Gyermekkoromban még volt utcája Kálmán Farkasnak is szülőhelyemen, Gyomán. Síremlékét is könnyen megtaláltam akkor, a Dr. Kató József utcai református temetőben, ahol dédnagyapám, Bíró István is nyugodott, meg nagyanyám csecsemőkorában elhunyt első kislánya, Szilágyi Lacika. Mikor a temetőbe mentünk, mindig betértünk a Kató József utca 3. számú házba, nagyapám hűgához, özv. Kató Józsefné Szilágyi Klárához, – Klára nénihez - aki az utca nevét adó költő rokonom édesanyja volt.

Kálmán Farkasnak szép, vasráccsal kerített síremléke volt a temetőben, a név és az évszám mellett – 1838-1906 – egy kőbe vésett kottasorral s ezen a felirattal: „A zeneköltő magyar papnak tisztelői”. (A magyar szó itt azt jelentette, hogy református, kálvinista, minthogy a nemzeti nyelven, magyarul prédikáló egyház hitét is „magyar vallás”-nak nevezték a 16. század óta.) Az utca és a síremlék azért is fontos számomra, mivel a cserkészűjság 1943-ban pályázatot hirdetett, amelyben a szülőhely őt nevezetes személyiségét, illetve azok tevékenységét kellett röviden ismertetni. A nyomdaalapító Kner Izidor, a templom- és árvaházépítő Wodianer Albert, s a költő Dr. Kató József után Kálmán Farkast neveztem meg, akinek két dallama

ma is benne van a református énekeskönyvünkben. Az egyik a Fejes István (1832-1913) szövegére készült „Egyedüli reményem, / Ó Isten, csak Te vagy...”, a másik a Szász Béla (1840-1898) versére szerzetett „Im, nagy Isten, most előtted szívem kitárom.” (Az ötödik jeles férfiú, akinek nevét utca örökölte meg Gyomán, Garzó Gyula tudós református lelkész volt, aki iskolát alapított a helységben.)

Azt, hogy a pályázatom nyert-e helyezést, sajnos nem tudtam meg: 1944. március 19-én jött a német megszállás, amikor Kner Izidor egyetlen házasa utcájának nevét is eltörölték, illetve megváltoztatták (egy Kóvér nevű 19-es csendőrről nevezték el), s a világhírű nyomdász és könyvkiadó Petőfi Sándor utcai szülőházának emléktábláját is eltávolították. Mindenesetre nem lehetett a legjobb ajánlás, hogy első helyen Kner Izidor említtem, akit még személyesen is ismerhettem, hiszen szülőházam éppen a „Könyvkiadó és vonalzó intézet” tőzsomszédságában állt, s ha a Kossuth utcai hosszú vadgesztenye fasorban föltűnt szálas, galambösz alakja, s én édesapámmal vagy nagyapámmal mentem az utcán, megálltak, paroláztak egymással, nekem meg egy barackot nyomott a megilletődött fejem búbjára.

Kálmán Farkas utcájának nevét valamivel később változtatták meg, mint a Kner Izidorét: mikor az 1944 október 5-én sietve kivonuló németek helyére az oroszok vonultak be, s az izraelita felekezetű gyomai polgárok júniusi deportálása után megkezdődött az evangélikus vallású német nevű (németül általában már egyáltalán nem tudó) magyar állampolgárok elhurcolása. Kálmán Farkas nem tartozott közéjük, mint említettem, nem evangélikus, hanem református volt, Kner Izidor jó barátja, aki megírta

visszaemlékezéseiben, hogy a Biblia héber szövegének homályosabb helyeit a tudós gyomai pap segítségével próbálták közös erővel megfejteni.

Cs. Szabó István, a *Régi utcák, utcanevek Gyomán* című érdekes foly-

tasos közleményében, a *Városunk*-ban érinti Kálmán Farkas utcáját is, melyet az 50-es években Bástya utcára kereszteltek, noha Gyomán, a sík alföldi helyen, nem állt soha vár – még csak földvár sem – s így bástya sem magasodhatott itt az ég felé. Föl is veti a kérdést a cikkíró: miért éppen e „tájjidegen” fogalomra, szóra esett a választás. Nem talált rá választ.

Mielőtt azonban erre válaszolni próbálnék, azt kellene megnéznünk: miért kellett megváltoztatni a Kálmán Farkas utca nevét Gyomán? Nyilvánvalóan az egykori állampárti direktíva alapján, amely szerint a „klerikális” jellegű (egyházi vonatkozású) utcaneveket le kellett cserélni; így esett áldozatul az európai reformációt megindító Luther Márton utcája is az evangélikus – német templom mellett, s azt csak a '90-es évek politikai változása után kaphatta vissza. A közelmúltban én még örömmel láttam Luther Márton nevét az utcatáblán, a *Városunk* említett cikkéből azonban megtudom, hogy az utcalakók az önkormányzat indítványát nem fogadták el. Mindenesetre ennek a szavazáson alapuló „demokratizmusnak” van egy kis szépség-hibája: akkor ugyanis, amikor a Luther utcát Sallai Imre utcára változtatták, senkit nem kérdeztek meg az utcából, hogy akarja-e vagy sem; így most sem kellene megkérdezni az utcalakókat, amikor az eredeti – önkényesen megszüntetett – utcanevek visszaállításáról van szó: elvégre az utcanév nemcsak az utcában lakókat érinti, hanem az egész település, a város szellemi arculatát – „imázsát” – meghatározza). Kálmán Farkas (és Garzó Gyula) helytörténeti jelentőségű neve is nyilván a kívülről – felülről – ránk kényszerített szemellenzős személetnek esett áldozatul.

Dr. Szilágyi Ferenc

GYERMEKCIPIŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

Partner üzlet-ház tagja

Kedves vásárlóink!
Termékeinkkel mindig az Önök szolgálatában állunk!

☞ Folyamatosan friss húsok

Sarokház
Csemege
Ct.: Tímár Vince

- ☞ akciós termékek
- ☞ kolbászhus minden mennyiségben
- ☞ cukrászsütemények
- ☞ tortarendelést felvesszünk

Blaha u.27. Tel.:386-691
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6-tól 18 óráig
szombaton 6-tól 14 óráig
vasárnap 7-től 11 óráig.

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK, ABLAKOK GYÁRTÁSA EGYEDI MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

A „Szent-Jánosi Csárdabeli gyilkosság”

1853 tavaszán

I. Fejezet.

Gyoma - Mezőberény közötti „országút” két oldala, ahol most Csárdaszállás község belterülete s a vasútállomás terül el, hajdan Szentjános falu határa volt. Ezt a falut a középkorban ószláv a János névnek, írták Szeniványnak is. Az elpusztult falu helyén a XVIII. században épült útszéli csárdát ezért nevezték „Szent-Iványi vagy Szent Jánosi Csárdának.” 1950 előtt, amikor is a mai Csárdaszállást mezőberényi és köröstarcsai földelken létrehozták a köröstarcsai határba tartozott. Ez a csárdaépület ma is áll, vastag falaival, kicsiny ablakaival az útfélen. Némi átalakításokkal „megúsztá” a pusztulást. Bár műemlékké nyilvánításáról nem tudok. Ott áll tehát ma is a hajdani tanyai iskola s a volt tejcarnok között. Az 1950-es években még legendákat, betyárhistoriákat meséltek róla nagy időt megért környékbeli, lakosok.

Ebben a csárdában történt 1853-ban az a kegyetlen gyilkosság, melynek tanúvallatási jegyzőkönyvtörödékeiből, szeretnék alább közreadni némi válogatást.

A bűneset „történetleírasi jegyzőkönyve, illetve Felvételi Jegyző könyve” a következőképpen hangzik: „A folyó 1853-ik évi Május hó 14-15-ik éjjele között, a Körözs Tartsai határban lévő – a Mezőberényből Gyomára vezető ország útban fekvő – úgynevezett Szent Jánosi csárdában történt rablás, és gyilkolás után elkövetett vi'sgálat – Ezen borzasztó történetről a Körözs Tartsai Elöljáróság által folyó hó 15-én délben alulírott (megj. a békési járási főnök, nem szolgabíró, mert ekkor még önkényuralom volt. A vármegyei önkormányzat felfüggesztetett) értesítetvén, s az eset azonnal Megyei Főnök úr ő Nagyságának is bejelentetett, a vi'sgálat és nyomozás megkezdődött.

Előszörban is a hely színére kimenvén, a' hová Főnök úr ő Nagysága úgy a' Gyulai Császári királyi Csendőr Kapitány úr megérkezvén, s megjelenvén 19-én a' Gyulai s Békési Császári királyi Csendőrök leg elsőben a Szent Jánosi Csárda közelében eső K. Tartsai Mező Berényi és Gyomai tanyák-mindnyája-meg motóztattak, de ezen motózás alkalmával a' tettnek semmi jelére jutni nem lehetett.

A' szerencsétlen megkínzottak közül Mező Turi Dobos Gábor Kovács mester, a hely színén szinte megjelent orvosok ajánlata után Gyomára behozatván, annyival inkább, mivel

az eset történetkor egy gonosztevőre hogy reá esmert, 's az gyomainak - fiatal élet idejünek lenni gondolja - állítván, hogy tehát az illető korúak általa mind megtekintessenek, - elő állítottak mind a' gyomai fiatalok az alatti összeírás szerint, mint azután a' K. Tartsaiak 's szinte a' Mező Berényiek összeírások szerint, a' 18 évtől egész a' 26 évesek.”

Gyoma község gyulai levéltári anyagában sajnos törödékekre akadtam. Így nem derült ki a lemészárolt kocsmáros s családtagjainak neve. Csupán annyit lehetett kihámozni az iratokból, hogy éjfélutáni a csárdában megszáll utasokat is iszonyú ordítózás közepette addig verték a korommal bekent képű rablók, míg értékeiket elő nem adták. Mindenkit összekötözték, félholtra vertek. „mintegy holtelevenek” voltak /azaz elájultak/. Nem kíméltek, sem asszonyt sem embert. Egy kislány úgy menekült meg, a kocsmáros tíz esztendő kislánya, hogy a szolgáló leány „neszt fogott” és kiszökött vele, s elbújtak egy közeli ér fahíd alatt. Majd mikor csend lett s pirkadt az ég alja, ezen cselédlány riasztotta a környékbeli tanyákat. Úgy találván a kocsmáros s feleségét vérbefagyva. A kocsmároson már nem lehetett segíteni.

Néhány „befogott legény” neve is fennmaradt s azok tanúkihallgatási jegyzőkönyvének részletei. Ilyenek voltak Gyomáról Kovács János, Molnár Sándor, Mészáros Samu, Köröstarcsáról Kós Sándor, Hanyecz György, és István, Endrődről. Pótlólag Tarcsáról Boros Gábor, Hegyesi István a berényi tanyákról.

Az indító ok lehetett a „szörnyű tette”, hogy úgy hírlott a csárdabeli kocsmárosnak tekintélyes összegű pénzbevétele volt a közelmúltban. No meg a szálló vendégek között is akadt vásárról hazafele tartó pénzes kereskedő-kupec. Aztán a kocsmárosnak igen sok haragosa volt errefele, merthogy keményen bevasalta az adósságokat, ha tetszett, ha nem. Beszéltek még arról is, hogy bizony a kocsmárosné asszonyom is idegen kacér fehérszemély volt, s tán féltékenység is volt a dologban. Szerelmes legény bosszúja. A ki hallgatások után két tarcsai legényre sűrűsödött a gyanú, ifjabb Kós Sándorra és Boros Gáborra. Dehogy mi lett a végkifejlet, töredékes adataimból nem derülhetett ki.

Abonyi Lajos: „Magduska öröksége” c. bűbajos kisregényében némelyek szerint feldolgozta volt e csárdabeli történetet. Nagypám is danolgotott egy nótát erről, hazafele dőcögve lovas kocsi-val a páskomi tanyáról s többször eléfordult benne bizonyos „Pákainé” a kacér csárdásné, de bizony én azt akkor-lévén úgy 8-9 esztendő –nem jegyeztem meg.

Legközelebb a tanúkihallgatási jegyzőkönyvekből szemelgetünk.

Cs. Szabó István

Az Endrőd-Ugar-tanyai iskola öreg diákjainak 50 éves találkozója

Április 28-án, ragyogó napsütésre ébredtünk. Az ugarai iskola volt diákjai nagy izgalommal készültek a délutáni találkozóra. Hiszen sokan voltak, akik akkor látták utoljára egymást, mikor becsukódott maguk mögött az iskola ajtaja.

Az öreg diákok nagy öröme eléjöttek az akkori tanítók közül Dombosné Szabó Terike, kedves párjával, Laci bácsival és Hunya Alajos is. Ez alkalomból is köszönjük Nekik s mindazoknak, akik már nem lehetnek itt ezen a találkozón, az akkori útravalót, amit tőlük kaptunk. Zsúfolásig megtel a Domboszó vendéglő nagy terme. Megható volt látni az ölelkező barátokat, a meghatottságtól síró arcokat, melyeken az öröm könnyei gördültek végig az újratalkozás öröme.

Emlékeztünk!

Felidéztek a régi tanyai világot, melyben felnőttünk, a poros dűlő utakat, amin annyit poroszkáltunk. Milyen is volt az a tanyai élet? Gubucz Olga szépen jelenítette meg azt a világot, melyben az egymásra utaltság, az egymással törődés oly fontos volt a lelkeknek. Csak az értheti meg, hogy milyen is volt az a tanyai élet, aki ott született, ott nőtt fel.

Én is büszke vagyok gyökereimre, ott születtem, ott jártam iskolába, ott dolgoztam 13 évig egészen az iskola haláláig. Én voltam az utolsó ugarai tanító.

Remélem, hogy ezen a találkozón, a zene, tánc, a jó hangulat minden résztvevő öröme derített, s felejthetetlen élmény marad számukra. A találkozó megszervezésében Dávid Ilona és Szabó Éva segítettek nekem.

Örülök, hogy örömet szerezhettem volt diáktársaimnak.

Alt Jánosné Salamon Terézia

CIPŐTALPBÉLÉST
SZONDÁTÓL

Rózsahegy u. 11.
Telefon: (66) 284-301

HÁZ ELADÓ
Nagylapson jó állapotú paraszti ház, állattartásra alkalmas melléképülettel eladó
Érdeklődni lehet Pelyva Miklós 66 284-138, vagy 283-358 telefonon

Mária néni meséi

Miska meg barátai

III. rész

Ott hagytam abba, legutóbb a mesét, hogy Kukucska belepottyant a Bűvösbarlang kéményében. Miska csak állt megkövülten, mert nem tudta mitévő legyen. A szegény kis mókust talán már el is varázsolta az a kisinas, vagy mi a szosz.

- Mit tegyek? Nem hagyhatom őt egyedül ebben a nagy-nagy veszedelemben! Rettenetesen félt, de azért odamerészkedett a barlang szájához, és félénken bekopogott. Abban a pillanatban megnyikorodult a láthatatlan ajtó, és máris bent találta magát a barlangban.

Máskor bizonyára körülnézett volna, de most nem látott egyebet, csak egy arasznyi emberkét. Ott állt egy hatalmas katlan mellett, és ijedten bámult egy vízzel teli üstbe.

- Kérlek szépen – hüppögte szeptegve Miska – Én, én a barátomat keresem. Itt kell lennie valahol, nem láttad véletlenül?

- A barátodat nem láttam, - sutogta ijedten a kisinas – de akárki legyek, ha nem pottyant a kéményből az üstbe valami szörnyeteg. Most nem merem megkavarni a varázslét, pedig Hípp-hopp mester rám parancsolt, hogy le ne kozmáljon.

A varázslében minden fajta gizgazok úszkáltak, meg egy prűszkölve kalimpáló furcsa figura.

- Ott van! Láttam, hogy ott van! - vacogta a megrémült kisinas. Csak tudnám, mi lehet az!

- Csak talán nem szegény Kukucska? – lépett közelebb az üsthöz Miska. – Mert én őt láttam belesni a kéménybe. - Kukucska! Kukucska! Hol vagy Kukucska? Hapci! Itt vagyok! – emelte ki fejét a gizgaz közül a furcsa kis micsoda – Vegyetek ki, kérlek szépen, mert felül fázom, alul meg nagyon kezd melegedni a... a... a... szóval az üst feneké!

- Nini, egy mókuska! – kacagott fel az araszemberke – hát te hogy kerülsz ide? Talán varázssítal szeretnél lenni? Megfőzhetlek, ha akarsz. Éppen most gyújtottam tüzet a katlan alá.

- Még szerencse! – makogta prűszkölve a mókus, miközben a kisinas megragadta, és a gallérjánál fogva kiemelte az üstből.

- Az ám! – kacagott a manó – különben most, hogy kopasztott mókus lettél. Aztán mondd csak, mit kerestél te a kémény fölött:

- I... i... i... Hapci! Csak látni szerettelek volna téged, mak és egy

dájú mókust, és haragosan ráförmedt:

- Tippan tarlóm, tarka tűzok, ezt szárazon meg nem úszod!

- Ha...ha...hapci – topogott ijedten egy jókora tócsában Kukucska. - Ho... ho... hogy úszhatnám meg, mikor csak úgy csöpög a bundámról a víz!

- Meg is érdemled! Te! Te! Kukucska!

- Honnan tudod, hogy hívnak, mak?

- Hiszen én nem tudom, - csodálkozott a kisinas. - Igazán így hívnak? Hát akkor úgy látszik, kitaláltam. Ezen ugyan ne csodálkozzatok, mert én Fityfiritty vagyok, és a világ legnagyobb varázslója leszek. Most tanulom a varázsigéket. De már akármit tudnék varázsolni nektek. Szeretnétek valamit?

- Én igen, - szimatolt bele a levegőbe Miska – szeretném tudni, hogy mi olyan bűdös?

- Szent Habakukk! A varázssítal! – ijedezett Fityfiritty – alaposan odaégett! Majd kapok én most Hípp-hoppotól! Ennek is te vagy az oka, te, te Kukucska!

- Hapci! Ne... ne... ha... haragudj, kérlek szépen! Én, én igazán nem akartam bajt okozni! Hapci!

- Nem, ő igazán nem akart, - sietett bizonyítani Miska is – Igaz, hogy egy kicsit kíváncsi, de azért nagyon rendes kis mókus. Én, ha akarsz, majd én megmondom a varázslónak, hogy nem te vagy a hibás. És, és azt is szeretném, ha te is a barátom lennél! Még sohasem volt igazi varázsló barátom.

- Igazi varázsló? Azt mondtad, hogy igazi varázsló? – húzta ki magát nagy büszkén Fityfiritty – hát persze, hogy a barátod leszek! Meg a mókusnak is. Ha akarjátok, varázsolok nektek valamit. – Nem szeretnétek most Kukutyinban lenni?

- H...ha...hapci! Én inkább egy száraz kabátban szeretnék lenni, mert amiben most vagyok, az alaposan elázott. Azt hiszem be is dáthásodtab egy kicsit. Jobb, ha most elbúcsúzom, tőled és hazamegyek. De holnap eljövök bajd begint. Szerbusztok! Ha... hapci!

- Várj, hazakisérlek – mondta készségesen Miska, és miután búcsút vett Fityfirittytől, kabátja zsebébe dugta a didergő mókust, és hazafuvarozta.

Hogy mi-minden történt még ezután, elmesélem legközelebb.

MESEMONDÓ NAPSUGÁRKA

Ablakomon hajnaltájba'
Beszökött egy napsugárka...
Tarisznyája tele jóval,
Meleg fényvel, meseszóval...
Elmondta, hogy miket látott,
Míg bejárta a világot...

Míg a fényét rám ragyogta,
S a meséit elszuttogta,
En leírtam mindeket nektek,
S hogyha jó gyerekek lesztek,
Elmesélem sorban, szépen,
Sok kis vidám versikében.

KINYITTA ABLAKÁT AZ ÉGBOLT

Hajnal hasadt, minden csupa kék volt,
Kinyitotta ablakát az égbolt.
Felhőfüggöny habos csücskét
A nap félrehúzta,
S lenézett a földre, mert az
Eget szörnyen unta.

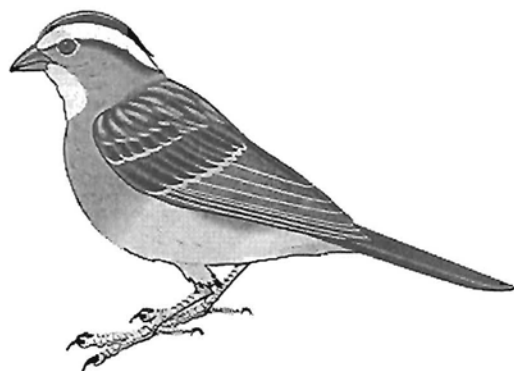
Ugyan milyen csodadolgót látott?
Míg kukucska, vígan kacarászott.
Ködkalapját földobta egy
Égig érő fára,
S feliképpel, fényes kedvvel
Sütött a világra.

Nem látott az egyebet;
Csak egy szürke verebet,
Hegyre futó szekeret,
Völgybe futó kereket,
Meg egy fehér barikát,
S kis gazdáját, Marikát.

Ott játszottak vidáman a réten,
Fürödtek a kis patak vízében.
Erdőszéli bokrok árnyán
Friss zamócát szedtek,
S hogy kondult a harangvirág
Falatozni kezdtek.

Egy-egy szemet földobtak az égbe,
Odadoppyant, pont a nap elébe.
Aítól vált oly ragyogóra
Kukucska képe,
Ki nem hiszi, a napsugár
Tűzön a szemébe!

A mesét és a verseket írta:
IVÁNYI MÁRIA

Trodalmi oldal

Tegnapok emléke II.

Irén éneklő sírással sírt, s dülönyire a Vaszkáké topolyafái is sírtak. Zizegett a sok levél, alig értették egymás szavát tőle a csőszök. Miszter Forgács Mihály, az ugarföldek őre s Katona Lajos bácsi, aki a polyákalmi pusztaságra vigyázott. Ez volt a diétázó helyük vagy tíz esztendeje, s az időpont is azonos, amikor összeértek a kerüléssel.

Két öreg, együtt másfélszáz esztendő.

- Lejárt hát Betlehen Pistának – ásitott Lajos bácsi. – Az új gróf majd megmutatja, mit tud.

- Semmit! – lázadt az öreg miszter. – Egyik se tud itt semmit, mert nem is akar. Csak ne hozott vóna haza a lábam, meg az a hajó Amerikából.

És kezdte az elmélkedést, mint szokás szerint.

- Tudja komám, milyen nagy úr voltam én Amerikában? Miszter Forgács Mihály. Az elnök se volt több, mint én. Miszter Prezident, merthogy ott úgy szólítják. Megérkeztünk Nevjorkba. Akkor házak voltak ott, mint minálunk a templom keresztje a földhöz. Nézte a tippanszálon végigsétáló katicabogarat, gondolkozott.

- Alacsonyat is mondok. Hiszi, nem, akkorák mint ide a holdvilág. Házam volt Detroidban, kertem. Kalapban járt az asszonyom.

Vén katona elunta a dicsekvést.

- Mért hozta akkor haza kendet az ördög?

- Örökkön paprikáskrumplira éheztem, a Körös viziből inni, a megholtak napján mindszentvirágot tenni az édesszülém sírjára. - elkomorodott. - De volt ottan más hiba is. Hazamentem a munkából, s ingvállban találtam az asszonyt. Az ágyszélin ült a polyák koszmárossal. Azt mondta nagyon melege van, Maciej meg szódavizet hozott. Harmadnapra meg eltörték az oldalbordámat.

- Elesett kend!

- Afenét! Sztrájkoltak a többiek, én meg felvettem a munkát, mert háromszoros pénzt kínált a Miszter Inzsenér.

- Pizskos gazember kend!

- Mért s hogyan!

- Merthogy pénzzé tette a becsületét!

Hallgattak valamicskét, s Lajos bácsi figyelte, mit cselekszik a másik. Szöszmötölt a pipájával, azután folytatta.

- Nyolc hold földet vettem itthon, de csak hatra futotta a pénz. Ló is kellett, kocsi is, s esztendei kitarítás. Adott a bank, így Forgács uram, úgy Forgács uram. S mikoron lejárt a fizetési terminált ideje: Hallja kend fizet, vagy pereg a dob. Elöntött az indulat: Ha az úr úr az én szájamon, én se legyek kend a magán. Errefel kidobott: Pizskos kominista! Elúszott mindenem.

- Ötven esztendőig szolgáltam egyazon gazdát – keseregte Lajos bácsi. – Amikor azután nem bírtam a zsákok, jószívűség-ből betétezt csősznek.

- Lószar ez a világ hallja!

- Az. Ráféme, hogy lapátra seperjék.

Öreg Miszter úgy szívta már az üres pipáját, majd belélikadt az arca:

- Tudja Lajos, maradt nékem Amerikában egy lányom. Moni. Talján hentes az ura. Írattam neki a Timár gyerekekkel, mert tudom az adreccát. Meglátja, küld nékem vagy száz dollárt, s magát is megfizetem belőle. No, adjon már egy pipató-mésnyi dohányt.

Lajos bácsi a kezébe nyomta a disznóhólyagból készült dohányzacskót, s huncutkás mosoly ráncolta a szemét. A százdolláros miatt. Vén potyaleső ez a Miszter Forgács, de hát, ha van, adni kell, ha nem ingyen is. Éppen azt szándékolta megkérdezni, fizetségül, vannak-e Amerikában topolyafák, amikor elibük dobbantott Tonti Hagács, a másdülői kokakertész.

- A teremtesit a jódolguknak! – kezdte köszönés helyett adta-teremtettével, de mivel okos, urak között forgolódott embernek ítélte magát, azt is utánaragasztotta: - Kérem! Itt hencseregnek, s a félvilágot ellopahatják a vakságuk végett.

- Azt a felit, ami a grófoké, nyugodtan. No, de ki halt meg József! – játszotta a bambát Miszter, mert a vicc minden bajra ír, akár a pióca.

- Az ördög fenéje! – formázta a hörcsögöt Tonti Hagács, és keskenyhegyes szőlőkapáját úgy a földhöz verte, hogy megbicsaklott a nyelén. – Összepocskolják az adófizető polgár kertjét, lerázzák a gyümölcs szinét, a csőszök pedig meredszkegnek, akár a terhes asszonyok. Hát ezér fizetem én a csőszbért!

Katona Lajos bácsi angyalféher bajuszát sedergette, nagy érdektelenül, Forgács Mihály pedig, akinek járásához a kert tartozott, imígyen gondolkodott: Ni, hogy játssa a gazdát, ez a riherongy! Megesett cselédet vett feleségül, akinek a száját két hold földdel tömte be gazdája, s most azon gyötri a szőlőt. Lányai Pesten szolgálnak, s az apjuk uraságoktól levedlett pantallóban hagácskodik. S méghogy fizet! Ot álló esztendeje adós azzal a néhány liter búzával, ami megilleti a csősz. Hangosan mindezekből azonban csak egy szelídke kérdés lett hallhatóvá, mert bolond az, aki szalmával oltaná a tüzet.

- Kire gyanakodol, öcsém?

- József fiam azt mondta, kérem, hogy a Bula gyereket látta szaladni. Azt, aki a latorbandájával a Cergely gazduram tarlóján legeltet.

- Ki is lehetne más? – nézett egymásra a két tisztas öreg. – Ők a mi életünk megkeserítői.

A dülő végén Táncojárású Oláh Istvánnal találkoztak, aki Őrse leányát taszigálta maga előtt. Ő se dicsértessékek köszönt.

- Mért nem vigyáznak kentek, hiszen az a dolguk!! – zsem-belt mogorván. - Jó, jó öregek, de azért nem kéne eltűnni azt, amit ezek a júdásfattyak véghezvisznek. Maholnap még az Öregistent is letaszítják a trónusáról, ha eleresztjük a gyepőt.

- Most jött el a számadás órája, István öcsém! – nyugtatta Miszter Forgács Mihály és megrázta bütykös somfabotját.

TIMÁR MÁTÉ

THERM U X
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614. 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Ízes ízek

Június

Marosszéki herány tokány

50 dkg marha hátszín, 50 dkg sovány disznóhús, 10 dkg füstölt szalonna, 1 evőkanál édes pirospaprika, 1 kávéskanál majoránna, köménymag, bors, só, 10 dkg gomba, 2 dl száraz fehér bor, tejföl, liszt, hagyma.

Vágjuk a marhahúst és a disznóhúst tenyérnyi darabokra. Olvasszuk ki a szalonnát. Adjuk hozzá az apróra vágott hagymát, és pirítsuk kis lángon kb. 5 percig. Adjuk hozzá a pirospaprikát, fél csésze vizet és csendesen főzzük pár percig.

Ekkor adjuk hozzá a marhahúst, a fűszereket, fél kávéskanál sót és a bor felét. Fedjük be és főzzük 30 percig lassú tűzön. Adjuk hozzá a disznóhúst és a megmaradt bort. Fedjük be és főzzük csendesen, amíg a hús megpuhul. Ha szükséges, adhatunk hozzá még egy kis bort. Ha kell, sózzuk. Körülbelül 10 perccel a hús megpuhulása előtt olvasszuk fel egy külön sütőlábasban a zsírt, és süssük benne a gombát pár percig, aztán adjuk hozzá a fővésben lévő húshoz. Mielőtt felszolgáljuk, keverjük el a tejfölt liszttel és forgassuk a tokányba. Lobbantsuk meg egy két percig.

Seidl Ambrus

NÉPI MONDÁSOK AZ IDŐJÁRÁSRÓL

június

- 8-án: Ha Medárd napján esik, 40 napig tart az eső
 12-én: János napja előtt kérdd az esőt, utána már kéretlenül is jön
 24-én: Ha szent István napján eső esik, akkor mind mogyoró, mind dió kevés lesz
 27-én: Ha a hét alvó szent napján esik, hét hétig esik az eső
 29-én: Péter-Pál napi jó idő, jó termést jelent.

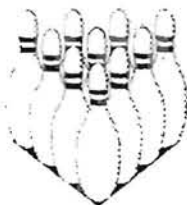
Szólások

- Ha kuruttyolnak a békák, esni fog,
 ha a tyúkok a porban füröszenek, akkor is, este, ha későn ülnek el, másnap rossz időre kell számítani.
 A kacsák az időjárás változásakor röpködnek.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1.a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500.-forintért.

Telefon: 06-20-9520-243.

**NŐI CIPŐT
A GYÁRTÓTÓL!**

A KLASSZIKUS MODELLEKTŐL A MAI
DIVATIG SZÉLES VÁLASZTÉKBAN
KÍNÁLJUK TERMÉKEINKET.

**GELLAI LÁSZLÓ
CIPŐGYÁRTÓ**

GYOMAENDRŐD, FŐ ÚT 140/2 • TEL: 06-66-283-359

Corvo bianco

Corvo Bianco Schuh Bt.

Cipőipari Bt.

5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎(30) 9457-148

Női, Leányka-, és Fiú- cipőgyártás

A TURUL CIPŐ KFT

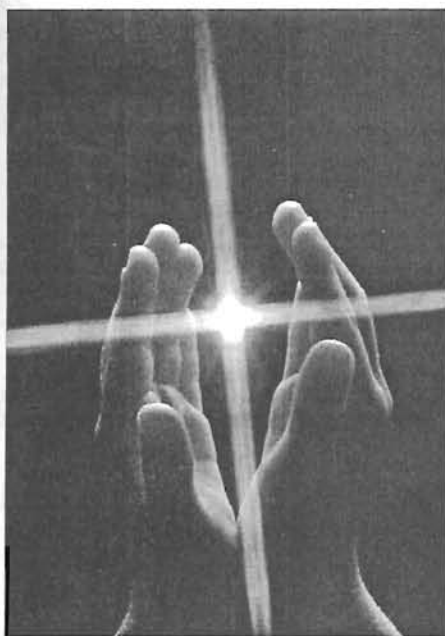

Felvétele keres varrónőket, cipő-felső-rész-készítőket és cipő gyártókat gyomaendrődi, dévaványai és kamuti telephelyeire, tartós munkára, jó kereseti lehetőséggel.

Vidékről bejárást térítjük, vagy megoldjuk.

Érdeklődni lehet: 66/386-251 telefonon Oláh Ferencnél

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BULA JÓZSEF, aki az Endrődi utca 13. sz. alatt lakott, április 30-án 54 éves korában hosszú szenvedés után lelkét visszaadta Teremtőjének. Gyászolják: a család.

BRAUN SÁNDOR, aki a Bethlen G. utca 11-ben élt, május 19-én 65 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolják: felesége, gyermeke, a rokonok és az ismerősök.

FARKASINSZKI IMRÉNÉ VASZKÓ ETELKA, aki a Csillagos utca 13. sz. alatt élt, május 18-án 62 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Gyászolják: édesanyja, gyermeke és családjuk, a rokonok és az ismerősök.

GYŐRI ANTALNÉ BODON ROZÁLIA, aki az Attila utca 16. sz. alatt lakott, április 24-én, 84 éves korában rövid szenvedés után befejezte földi pályáját. Gyászolják: férje, gyermekei és családjuk, rokonság és az ismerősök.

HEGEDŰS JÁNOS, aki a Liliom utca 10. sz. alatt lakott, május 2-án 47 éves korában váratlanul elköltözött az élők sorából. Gyászolják: testvére, gyermekei a rokonok és az ismerősök.

HEGEDŰS LAJOS, aki a Kiss Bálint utca 35. sz. alatt élt, február 28-án, 81 éves korában,

HEGEDŰS LAJOSNÉ BOHRÁT ANNA, május 5-én 74 éves korában elköltöztek az élők sorából. Gyászolják: fiai, lánya és családjuk.

IVÁNYI ILLÉS, aki a Kinizsi utca 2. sz. alatt lakott, május 2-án 78 éves korában megtért Teremtőjéhez. Gyászolják: felesége és a gyászoló család.

LÁTKÓCZKI ISTVÁN, aki a Sebes Gy. u. 1. szám alatt élt, május 4-én 66 éves korában rövid betegség után Isten magához szolgáltotta. Gyászolják: felesége, és a gyászoló család.

ÖZV. MOLNÁR ANTALNÉ BARÁTH ERZSÉBET, aki a Jókai utca 19. sz. alatt lakott, április 23-án 90 éves korában rövid szenvedés után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: fia menyé.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

AZ ENDRŐDI SZENT IMRE EGYHÁZKÖZSÉGÉRT KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY 2000. ÉVI KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉSE

I. Számviteli éves beszámoló a mellékelten csatolt 1715/h. sz. nyomtatványon.

II. Az Alapítvány 2000-ben költségvetési támogatásban nem részesült.

III. Az Alapítvány tevékenysége során a saját tőke 2000-ben: 1.333.470,- Ft-tal növekedett.

IV. Önkormányzati támogatás: 42.000,- Ft volt.

V. A tisztségviselők semmiféle juttatásban nem részesültek.

VI. Közhasznúsági tevékenységről szóló tartalmi beszámoló:

2000-ben is a fő célkitűzés az alapítók szándékai szerint az endrődi egyházi temetők karbantartása volt, valamint az előző évi kuratóriumi határozat szerint továbbra is fogadtuk a hunyai templom újjáépítésére érkezett adományokat.

HUNYAI VAGYON:

Maradvány 1999-ről:	1.700.630,- Ft
32 fő adománya 2000-ben:	3.967.500,- Ft
Összesen:	5.668.130,- Ft

Templom építésére átutalva:	2.650.230,- Ft
ÉVVÉGI EREDMÉNY:	3.017.900,- Ft

ENDRŐDI EGYHÁZKÖZSÉG CÉLJAIRA:

Maradvány 1999-ről:	563.454,- Ft
32 fő adománya:	396.610,- Ft
Összesen:	960.064,- Ft

KIADÁSAINK:

1. 4 fő temetői munkás 6 havi munkabér + járulékának 30 %-a:	335.711,- Ft
2. Temetői munkák dologi kiadásai:	208.783,- Ft
3. Templomtetőre átadtunk:	20.000,- Ft

4. Postai és egyéb kgt-ek:	11.421,- Ft
Összes kiadás:	575.915,- Ft

BEVÉTEL:	960.064,- Ft
KIADÁS:	575.915,- Ft
ENDRŐD VAGYONA:	384.149,- Ft
(350.000,- Ft kötött célra.)	

AZ ALAPÍTVÁNY VAGYONA ÖSSZESEN:

Hunya:	3.017.900,- Ft
Endrőd:	384.149,- Ft
Kamatok:	195.505,- Ft
ÖSSZESEN:	3.597.554,- Ft
tehát egyező a mérleg 20. sorával	

A Kuratórium és a Hunyai Egyházközség Képviselőtestületének jelenlévő tagjai döntése alapján a kamat szétosztása után a következőképpen alakult:

Endrőd:	65.170,- Ft
Hunya:	130.335,- Ft

2000. év végén a teljes hunyai vagyon:	3.148.235,- Ft
endrődi vagyon:	449.319,- Ft
ÖSSZESEN:	3.597.554,- Ft

Az Alapítvány vagyonát teljes egészében adományokból, azok kamataiból, illetve 42.000,- Ft önkormányzati támogatásból gyarapította. Kiadásait kizárólag az alapító okirat szerinti közhasznú célokra fordította, vagyis az endrődi egyházi temetők, torony-karbantartásra, illetve a hunyai templom újjáépítésére.

Gyomaendrőd, 2001. május 16.

Szabó Zoltánné, a kuratórium elnöke

A KERTBARÁT KÖR ÜZENI...

Gyümöleskárosító molyok

„Alkonyi ég medrén fecskék repülnek,
Villódzásukkal szinte földbe fúrva:
Aztán – folyó mélyéről – felmerülnek,
Szárnyuk a tágasságot vájja újra.

A zenit felé törnek; onnan éjszín
Csillagokként – könnycseppeként! – lehullnak.
Ó, virtuózaim, ó, repülőim!
Művészei nyolcasoknak és huroknak!”

Részlet Dimitrov Pavlicsko ukrán költő „fecskék” c. költeményéből

A házi kertekben a kertészkedő embereknek a legnagyobb gondja a zöldségfélék, gyümölcsfák, szőlő megóvása a különböző penészgombák, vírusok és rovarkártevők ellen. A hatékony védelem alapfeltétele a növényi és állat kártevők felismerése.

A kártevők szaporodása nagyban függ az időjárástól. Ha esős a tavasz, nyár, akkor a penészgombák szaporodnak gyorsan, ha száraz a két évszak, akkor rovarkártevőknek kedvez az időjárás. (Kevés pusztul el belőlük.) Tehát a gyümölcsstermelő állandóan harcban áll a kártevőkkel, munkájának eredményessége nagymértékben függ attól, hogy milyen mértékbe sikerül elpusztítani azokat. Ezért röviden ismerkedjünk meg a rovarokkal azzal a csoportjával, melyek teljes átalakulással fejlődnek.

A lepke által lerakott tojás (pete), melyet vékony héj vesz körül, belseje szikanyagot tartalmaz, melyből táplálkozik, a meleg hatására kifejlődik a lárvá (hernyó). Ezek a hernyók a nagy tömegben bújnak elő száraz, meleg időben és egyesek rágják a növény levelét, mások belefúrják magukat a gyümölcsbe és növekednek. Mikor a további fejlődésükhöz szükséges nagyságot elérték, keresnek egy jó búvóhelyet, ahol biztonságban érzik magukat és bebábozódnak. Ekkor már nem táplálkoznak. Körül veszik magukat a váladéktermelő mirigy által termelt anyaggal, mely a levegőn megszárad. Tulajdonképpen ebben a körülzárt tokban tovább fejlődnek és szárnyas rovar lesz belőlük (lepke). A lepke kirágja a szövédéket és kirepül. A tojás, lárvá, báb, lepke (imágónak is nevezik a bábból kibújó lepkét) fejlődési alakjait nemzedéknek nevezzük. Egy-egy kártevőnek a vegetációs időszakban lehet 2-3 nemzedéke.

A molyok megtalálhatók a lakásban, terményraktárakban, gyümölcsfákon stb. Környezetünkben több száz különböző fajta él. Ismerkedjünk meg egy pár gyümölcsmollyal.

Almamoly

Védett helyen, (kéreg alatt) hernyó alakban telel át, majd virágzás előtt bebábozódik. Fejlődésmentük igazodik az alma fejlődéséhez. Amikor babszem nagyságú a gyümölcs, már a bábból kifejlődik a lepke. Ezek a palaszürke színű lepkék naplementekor kezdenek rajzani, ha a hőmérséklet eléri a 15 C. fokot. Majd megkezdődik a tojás lerakása. A tojásokból 6-8 nap alatt kelnek ki a szabad szemmel alig látható hernyók, melyek berágnak magukat az almatermésbe. Fokozatos táplálkozás útján növekednek, majd leesik a zöld termés. Kibújnak belőle és felmászhatnak a fára, hogy ismét gyümölcsöt keressenek. A hernyók 4-5 hét alatt érik el teljes nagyságukat, majd bebábozódnak, mely állapot 7-15 napig tart. Hazánkban itt a mérsékelt égöv alatt az almamolynek két nemzedéke van.

Április 24-től május 22-ig Gyoma belterületén
21,2 mm csapadék hullott.

Hogyan védekezzünk? Rügyfakadás előtt mechanikai úton; kéregkaparrással, koronaritkítással. Rügyfakadás után kémiai úton; permetezéssel, a hullott gyümölcsök felszedésével.

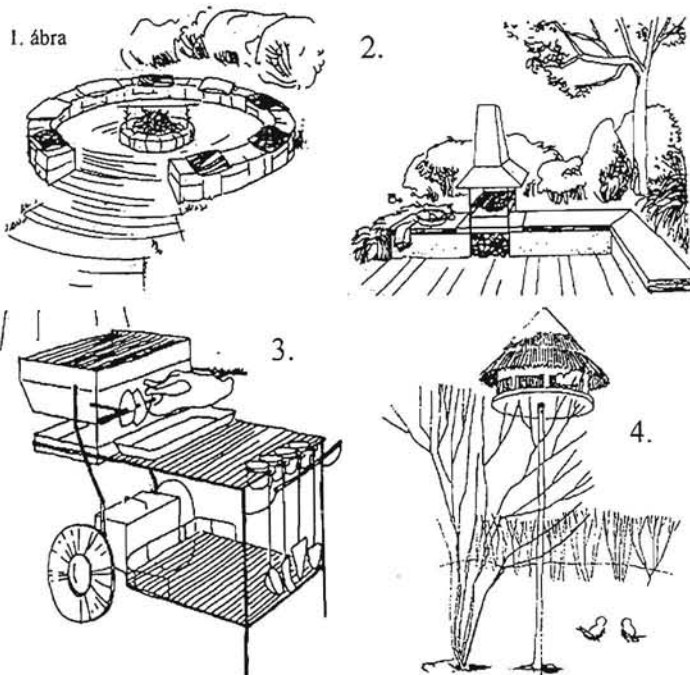
Szilvamoly

Lárva állapotban telel át. Tavasszal alakul bábbá, majd utána rajzik. Szintén alkonyatkor rakja le tojásait a szilvára, barackra. Egy nőtényi lepke 60 tojást rak le, amiből 10-15 nap múlva kelnek ki a hernyók és bebújnak a zöld szilvába. Az éretlen gyümölcs le hull. A hernyók a fakéreg alatt bebábozódnak és a lepkék június végén jelennek meg. Megkezdődik a második nemzedék fejlődése. A kifejlődött szilva kártételét fergesedésnek nevezzük. Védekezése megegyezik az almamollyéval.

Előző számunkban ismertettük a pihenőkert berendezéseit. Az igényesebbek és tehetősebbek részére az alábbiakban mutatok be néhány berendezési tárgyat:

1. Szalonnasütő, körülötte téglából, vagy kőzetből készült ülőhely
2. Flekkensütő sarok
3. Grillkocsi
4. Nátetejű madáretető.

HUNYA ALAJOS

AGRO ÁRUBÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim! Nyári ajánlataim:

- Müanyag kert bútorok, napernyők
- Öntöző berendezések, szórófejek
- Virágtartók, virágládák, virágfaldek
- Vegyszerek (rovar- és gombaölők), virágtápok
- Permetező gépek több méretben
- Kerti szerszámok, talicskák
- Fűnyírók, szegélynyírók, sövénynyírók
- Szegek, csavarok, kötöző drótok
- Védőkesztyűk, munkaruhák, gumicsizmák
- Kőműves szerszámok, - „Vaporex C+M”
- Takaró fóliák, zsákok
- Szúnyogháló, riasztók szúnyogirtók
- Viaszos vásznak, fürdőszoba szőnyegek

VÁROSUNK Gyomaendrőd * Megjelenik havonta. * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323 * Szerkesztők: Bajusz Tünde, Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi Mária, Marsiné Giricz Erzsébet, Márton Gábor, Stark László * Felelős kiadó: Vaszkó András * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu